

Projekt

z dnia 29 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BĘDZINO**

z dnia 29 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia "Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029" za lata 2022-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153, poz.1436), art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647, poz.1080), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029” za lata 2022-2023, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Będzino.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RAPORT Z REALIZACJI

„PROGRAMU OCHRONY

ŚRODOWISKA DLA GMINY BĘDZINO

NA LATA 2022–2025 Z PERSPEKTYWĄ

NA LATA 2026–2029”

ZA LATA 2022–2023

Będzino 2025

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Okres sprawozdawczy	5
1.3. Źródła danych.....	5
1.4. Zakres opracowania.....	6
2. Charakterystyka gminy Będzino.....	6
2.1. Położenie.....	6
2.2. Komunikacja.....	9
2.3. Demografia.....	11
2.4. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	14
2.5. Klimat.....	15
2.6. Gleby	17
2.7. Wody powierzchniowe i podziemne	20
2.8. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	23
2.9. Zasoby geologiczne	24
2.10. Formy ochrony przyrody	25
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Będzino	32
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	32
3.2. Zagrożenia hałasem.....	42
3.3. Promieniowanie elektro-magnetyczne	45
3.4. Gospodarowanie wodami.....	48
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	53
3.6. Zasoby geologiczne	55
3.7. Gleby	56
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	58
3.9. Zasoby przyrodnicze	62
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	66
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	69
4.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2022 - 2023	70
5. Ocena systemu monitoringu.....	71
Podsumowanie	75
Spis tabel	78
Spis rysunków.....	79

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
ASGOK	Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi
EFRR	Europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IUNG PIG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy
JCW	Jednolita część wód
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWPD	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPZPO	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów
MPA	Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu
MSC	Miejscowość
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POLiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POKZA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
GPSZOK	Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
URE	Urząd Regulacji Energetyki
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZGK	Zakład Gospodarki Komunalnej
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 54.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Ostatni Program Ochrony Środowiska dla gminy Będzino został przyjęty Uchwałą Nr LXIII/343/22 Rady Gminy Będzino z dnia 30 sierpnia 2022 r. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska gminy Będzino. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029” sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla gminy Będzino.

Raport obejmuje okres od **1 stycznia 2022 - 31 grudnia 2023 r.**

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Gminy Będzino;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Szczecinie;
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie;
- Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Koszalinie;
- Nadleśnictwa Gościno;
- Nadleśnictwa Karnieszewice;
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu;
- Powiatowego Zarządu Dróg w Koszalinie;
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie;
- Starostwa Powiatowego w Koszalinie;
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach;
- Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.

1.4. Zakres opracowania

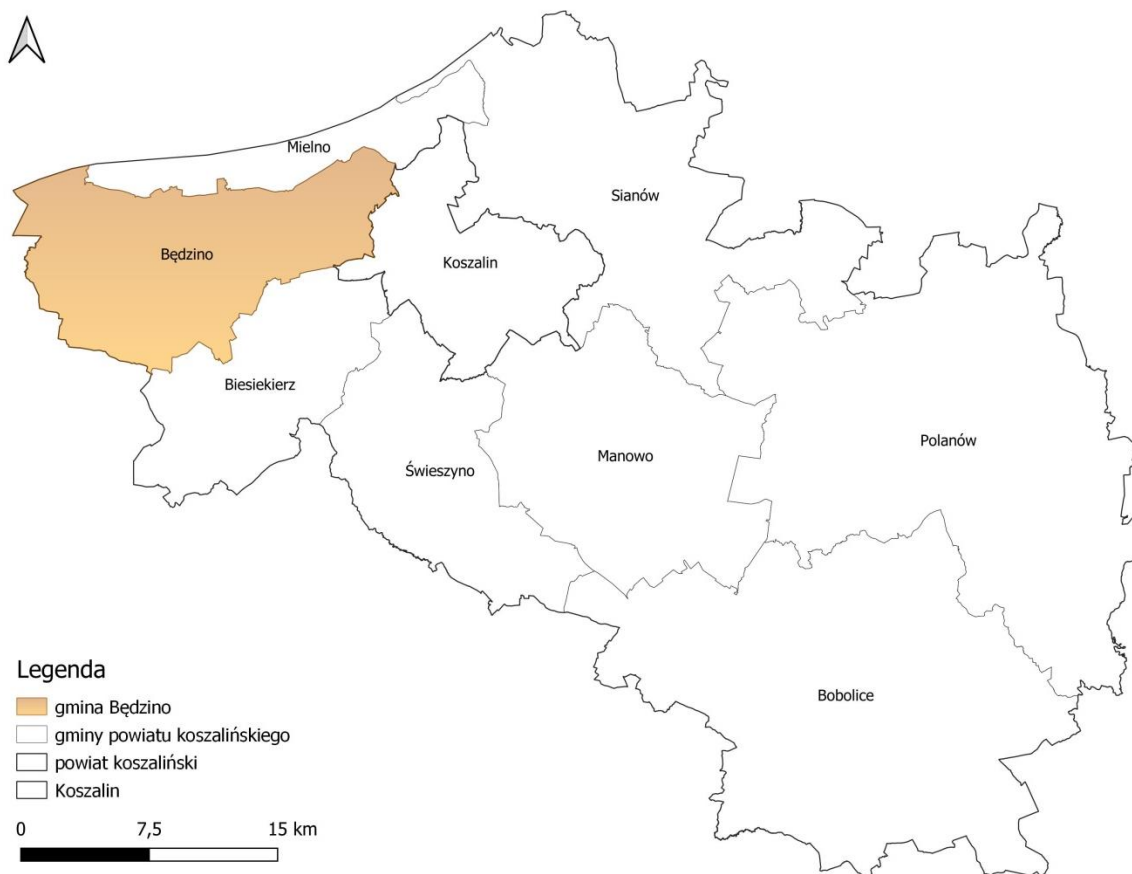
W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka gminy Będzino;
- Zakres realizacji Programu;
- Ocena realizacji Programu;
- Ocena systemu monitoringu;
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy Będzino

2.1. Położenie

Gmina Będzino jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie koszalińskim. Gmina graniczy od zachodu z położonymi w powiecie kołobrzeskim gminami Dygowo i Ustronie Morskie, od północy z gminą Mielno i linią brzegową Morza Bałtyckiego, od strony wschodniej z gminą Sianów i miastem Koszalin, natomiast od południa z gminą Biesiekierz. Powierzchnia gminy wynosi 166 km².

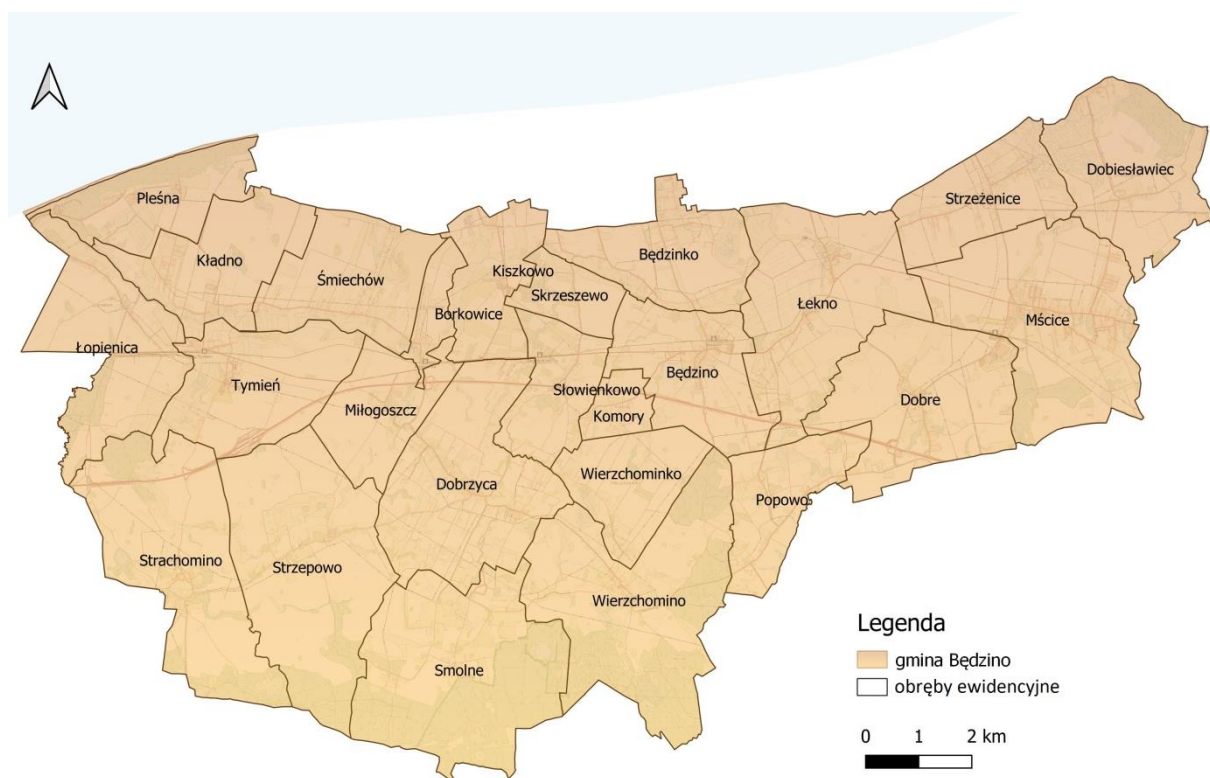

Rysunek 1. Gmina Będzino na tle powiatu koszalińskiego

źródło: opracowanie własne

Skład gminy wchodzi 25 sołectw:

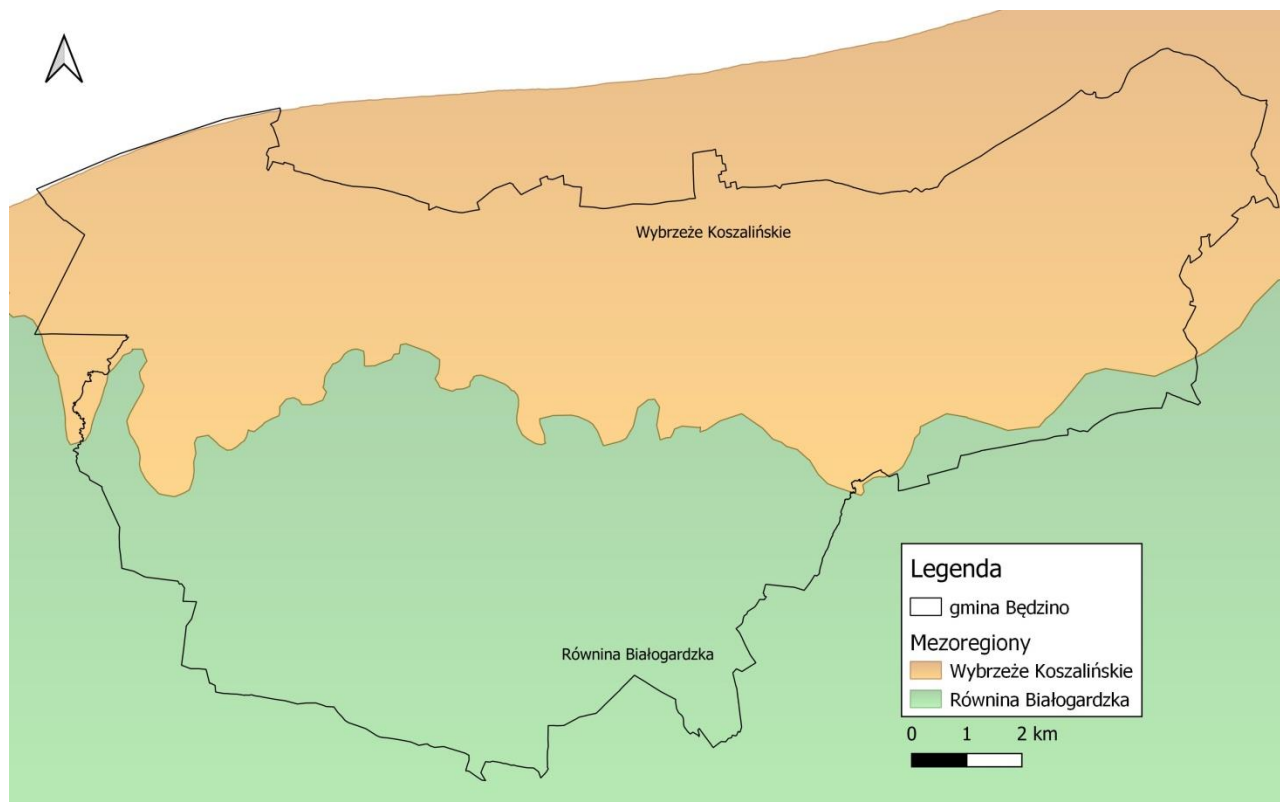
– Barmin/Zagaje;	– Skrzyszewo;
– Będzinko;	– Słowienkowo;
– Będzino;	– Smolne;
– Dobiesławiec;	– Stoisław;
– Dobre;	– Strachomino;
– Dobrzyca;	– Strzepowo;
– Kiszkowo;	– Strzeżenice;
– Kładno;	– Śmiechów/Borkowice;
– Komory;	– Tymień;
– Łekno;	– Uliszki;
– Łopienica/Łasin Koszaliński;	– Wierzchominko
– Mścice;	– Wierzchomino.
– Popowo;	

Rysunek 2. Obręby ewidencyjne tle gminy Będzino
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

Według fizyczno - geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego (1998) gmina Wołów umiejscowiona jest w następujących jednostkach:

- Megaregion - Pozaalpejska Europa Środkowa;
 - Prowincja - Niż Środkowoeuropejski;
 - podprowincja - Pobrzeże Południowobałtyckie;
 - makroregion - Pobrzeże Koszalińskie;
 - mezoregion - Wybrzeże Koszalińskie;
 - mezoregion - Równina Białogardzka¹.

Rysunek 3. Położenie Gminy Będzino na tle regionów fizycznogeograficznych
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

¹ Regionalna geografia fizyczna Polski. Praca zbiorowa pod red. A. Richlinga i innych, GDOŚ, Poznań 2021.

2.2. Komunikacja

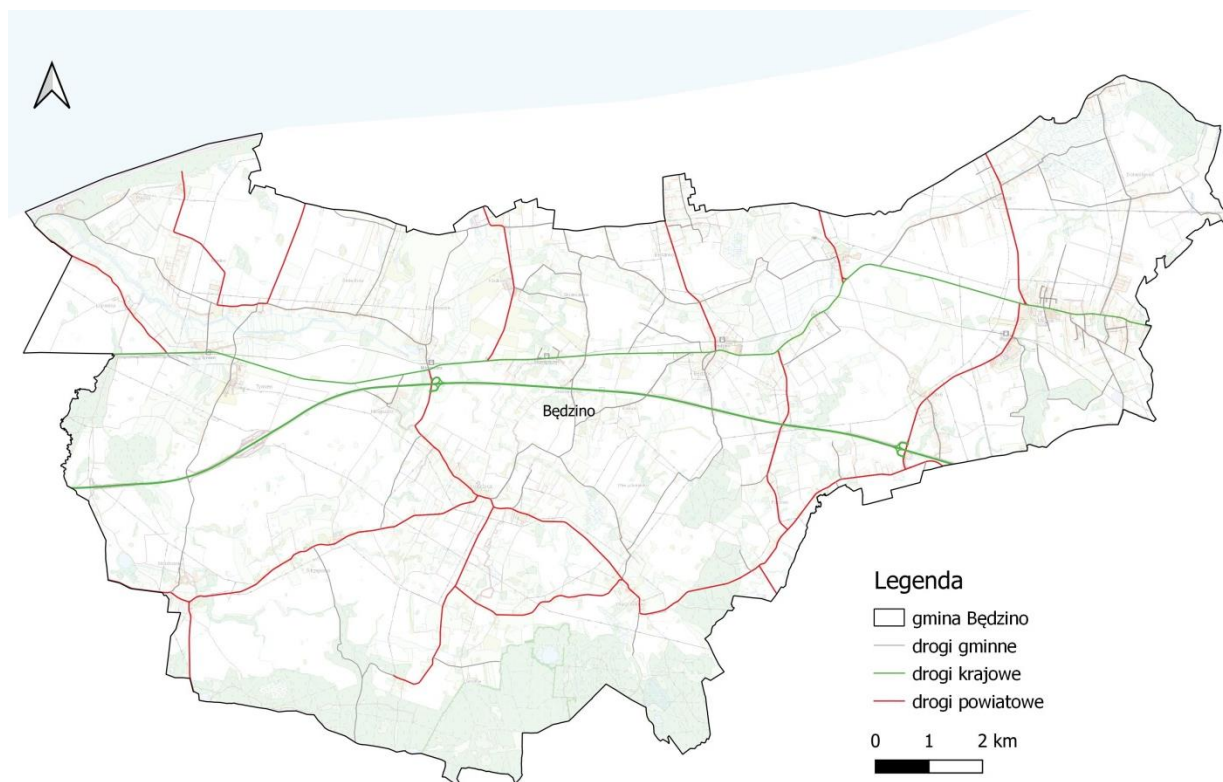
Sieć komunikacyjna Gminy Będzino współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Sieć komunikacyjna składa się z:

- Dróg krajowych²:
 - S6.
- Dróg wojewódzkich³:
 - DW165;
 - DW11.
- Dróg powiatowych⁴:
 - 3327Z;
 - 3503Z;
 - 3504Z;
 - 3509Z;
 - 3341Z;
 - 3514Z;
 - 3515Z;
 - 3516Z;
 - 3518Z;
 - 3523Z;
 - 3525Z.
- Dróg gminnych;
- Dróg wewnętrznych.

² Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie

³ Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

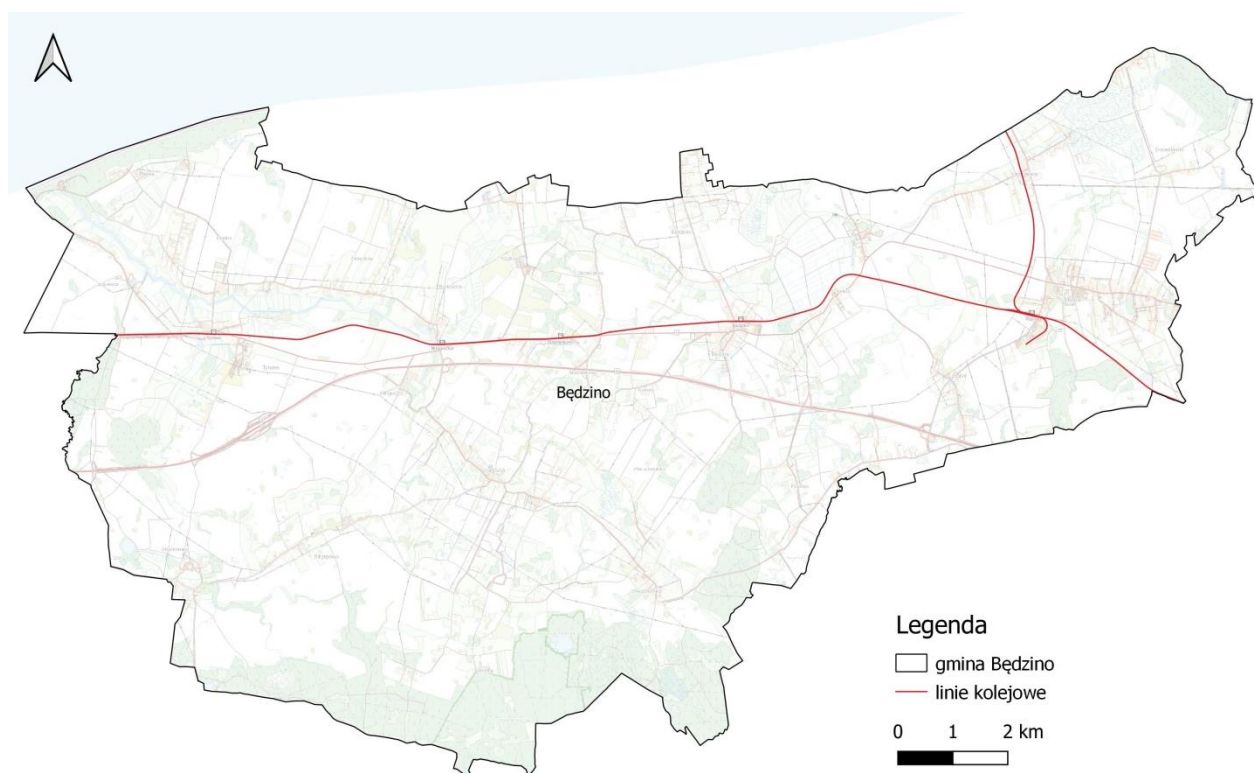
⁴ Powiatowy Zarząd Dróg w Koszalinie

Rysunek 4. Układ głównych dróg na terenie gminy Będzino

źródło: opracowanie własne

Przez gminę przebiega linia kolejowa Gdynia - Koszalin - Szczecin. Jest to linia jednotorowa zelektryfikowana.

Rysunek 5. Układ linii kolejowych na terenie gminy Będzino

źródło: opracowanie własne

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2023 r. gminę Będzino zamieszkiwało 8 550 osób, z czego 4 250 stanowili mężczyźni, natomiast 4 300 kobiety. Powierzchnia gminy wynosi 166 km², co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 51,4 os./km².

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2023 r.)

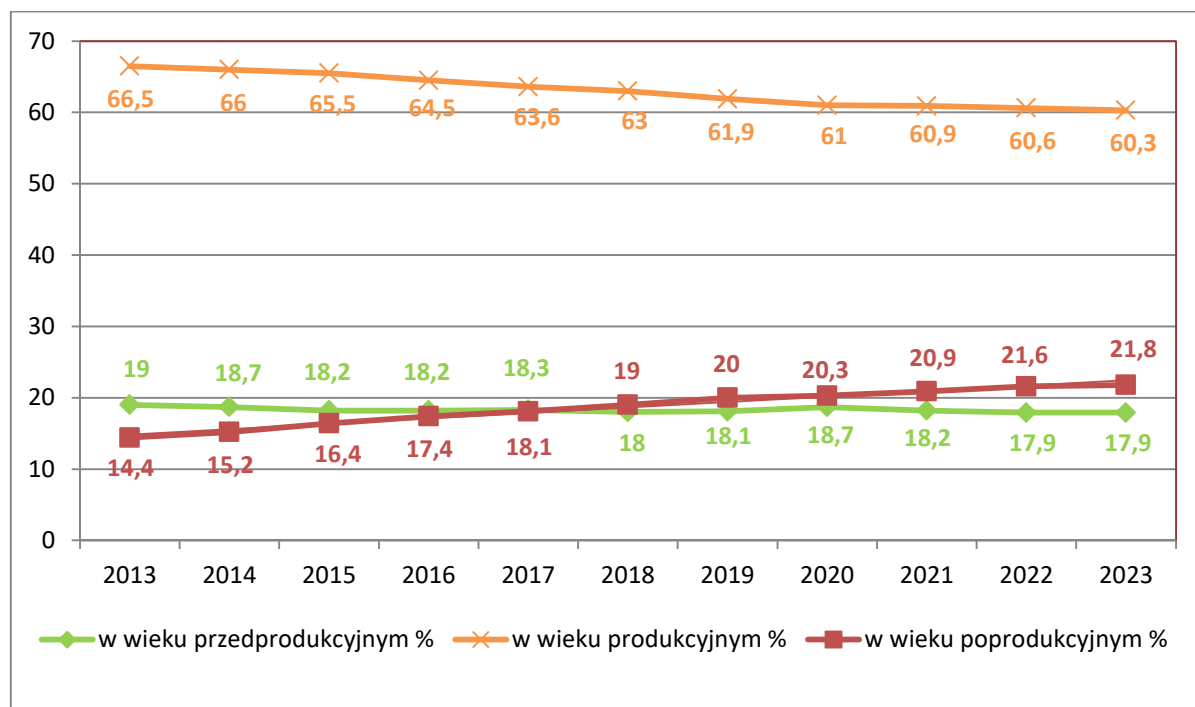
Wskaźnik	Jednostka	Wartość		
		2021	2022	2023
Ludność według miejsca zameldowania				
Liczba ludności (ogółem)	osoba	8 481	8 511	8 550
Liczba mężczyzn	osoba	4 241	4 256	4 250
Liczba kobiet	osoba	4 240	4 255	4 300
Wskaźnik ludności w mieście				
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	28	47	88
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	3,3	5,5	10,3
Saldo migracji zagranicznych	osoba	3	2	-1
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	0,35	0,24	-0,12
Ludność na 1 km ²	osoba	51,0	51,2	51,4
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-7,5	3,5	4,6
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem				
W wieku przedprodukcyjnym	%	18,2	17,9	17,9
W wieku produkcyjnym	%	60,9	60,6	60,3
W wieku poprodukcyjnym	%	20,9	21,6	21,8

źródło: GUS, Stan, Ruch naturalny i wędrownikowy ludności w roku według podziału administracyjnego

Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Będzino w latach 2013 - 2023

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2013	8 555	13	-1	13
2014	8 591	7	3	18
2015	8 576	-4	0	22
2016	8 610	27	4	8
2017	8 634	-29	1	-3
2018	8 665	6	1	7
2019	8 659	4	4	-7
2020	8 545	2	5	-33
2021	8 481	28	3	-66
2022	8 511	47	2	-33
2023	8 550	88	-1	-34

źródło: GUS, Stan, Ruch naturalny i wędrownictwo ludności w roku według podziału administracyjnego

Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: GUS, opracowanie własne

Z przedstawionych danych wynika, że liczba ludności spada w latach 2013 - 2014, wzrasta w okresie 2016 - 2019, ponownie maleje w latach 2020 - 2021, a następnie rośnie w latach 2022 - 2023. Jeżeli taka zmienność trendów demograficznych się utrzyma, może to prowadzić do zwiększonego obciążenia ekonomicznego osób w wieku produkcyjnym, szczególnie w okresach spadku liczby ludności, co może wpłynąć na stabilność systemu emerytalnego oraz rynku pracy.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Będzino zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Będzino

Wskaźnik	Jednostka miary	2021	2022	2023
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
Ogółem	osoba	314	278	239
Mężczyźni	osoba	147	126	106
Kobiety	osoba	167	152	133
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
Ogółem	%	6,1	5,4	4,6
Mężczyźni	%	5,3	4,6	3,9
Kobiety	%	7,0	6,3	5,5

źródło: GUS

2.4. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W 2023 roku łączna długość sieci kanalizacji wynosiła 40,2 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest 298 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z kanalizacji sanitarnej w 2023 roku korzystało 44,2 % ludności. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy sukcesywnie się rozwija.

Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Będzino

Parametr	J.m.	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	40,2	40,2	40,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	276	290	298
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	185,1	222,8	233,5
Ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	88,0	98,0	155,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 700	3 744	3 778
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	43,6	44,0	44,2

źródło: GUS

W 2023 roku łączna długość sieci wodociągowej wynosiła 104,3 km. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 1 576 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z sieci wodociągowej w 2023 roku korzystało 94,6 % ludności. Sieć wodociągowa na terenie gminy kształtuje się na dobrym poziomie i sukcesywnie się rozwija.

Tabela 5. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Będzino

Parametr	J.m.	2021	2022	2023
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	102,3	104,3	104,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 511	1 567	1 576
Woda dostarczona	dam ³	339,0	341,0	387,0
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	338,2	341,0	346,9
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	39,6	40,2	40,7
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	94,5	94,6	94,6

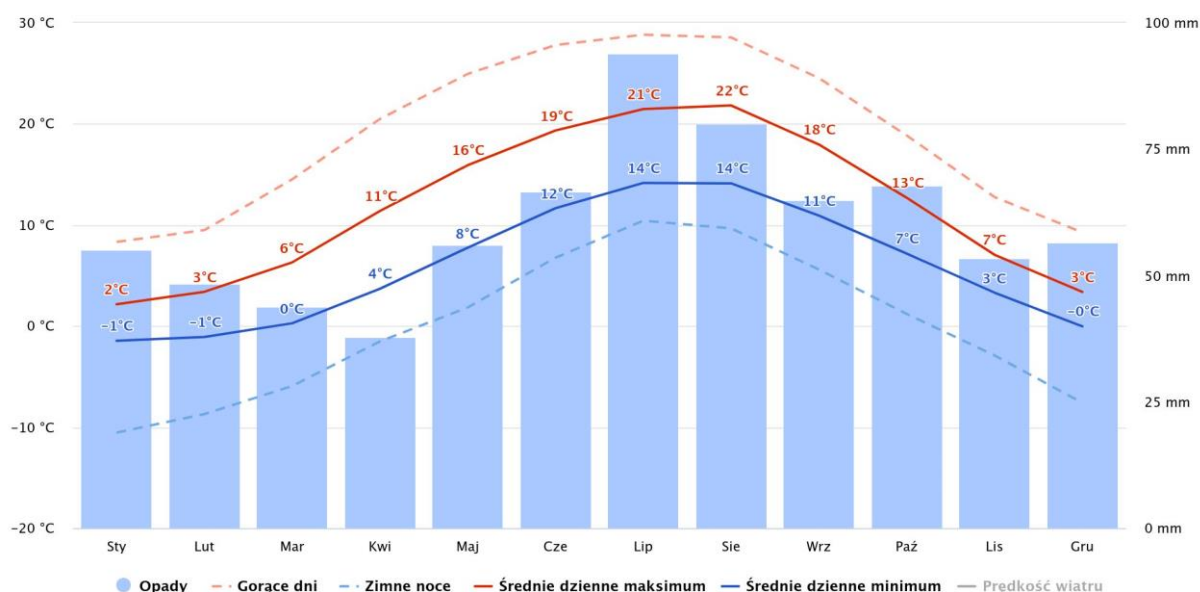
źródło: GUS

2.5. Klimat

Analizowany obszar znajduje się w II Środkowo-nadmorskim regionie klimatycznym, a jego pogoda jest łagodna, przeważnie kształtowana pod wpływem Bałtyku i atlantyckich frontów atmosferycznych. Średnia roczna temperatura powietrza waha się pomiędzy 7°C a 8°C. Średnia roczna suma opadów mieści się w granicach 650 - 700 mm, a pokrywa śnieżna utrzymuje się przeważnie przez 50 - 60 dni w ciągu roku. Częstość dni z silnym wiatrem wynosi około 50 % w skali roku. Dobowe wahania temperatur są nieznaczne i zazwyczaj odczuwalny jest komfort termiczny, szczególnie w okresie lata i jesieni.

Będzino

54.21°N, 15.99°E (8 m n.p.m.).
Model: ERA5T.

Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Będzino

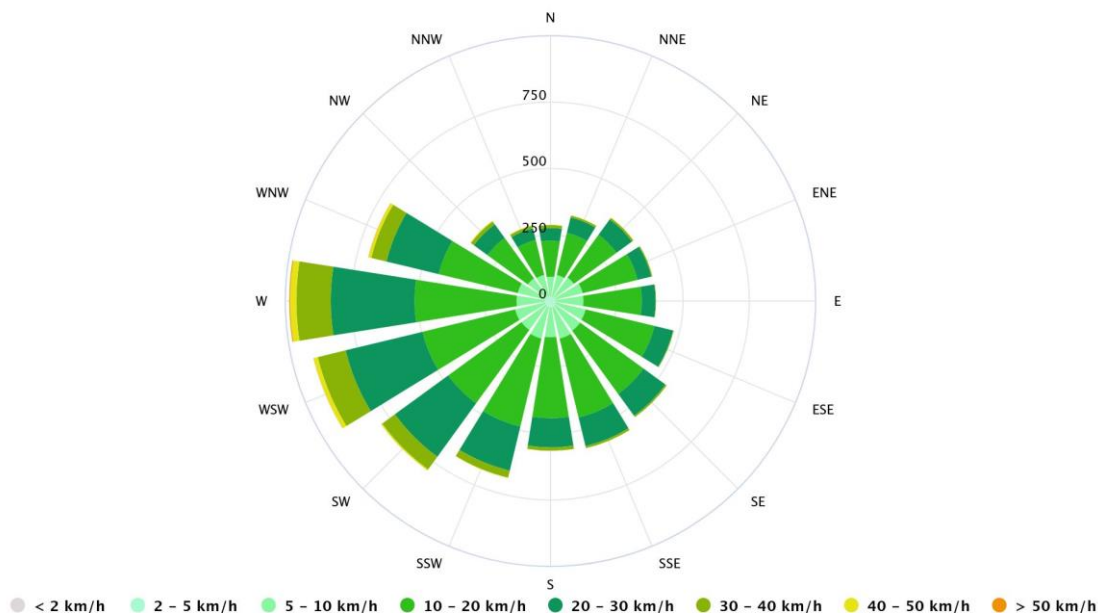
źródło: www.meteoblue.com

Róża wiatrów dla gminy Będzino przedstawia główne kierunki wiania wiatru oraz udział wiatrów o danej prędkości w km/h. Na analizowanym obszarze występują głównie wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie.

Średnie prędkości wiatru na wysokości 50 m nad poziomem terenu wynoszą ok 6,6 m/s. Dla wysokości 100 m n.p.t. wartość ta przekracza 8 m/s. Prędkości takie tworzą gęstość mocy na poziomie około 360 W/m² dla 50 m n.p.t. oraz około 500 W/m² do nawet 6500 W/m² dla pomiarów 100 m n.p.t.

Będzino

54.21°N, 15.99°E (8 m n.p.m.).
Model: ERAST.

Rysunek 8. Róża wiatrów gminy Będzino

źródło: www.meteoblue.com

Postępujące w ostatnich latach zmiany klimatu dotyczą przede wszystkim globalnego ocieplenia i wzrostu natężenia ekstremalnych zjawisk pogodowych. Tendencje te wiążą się w dużej mierze z globalnym rozwojem gospodarczym. Społeczność międzynarodowa, w tym w szczególności Unia Europejska, podejmuje szereg działań w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym zmianom klimatu. Polska jako członek Unii Europejskiej, również zobowiązuje się do podjęcia działań zapobiegających zmianom klimatu, w tym przede wszystkim dokonania transformacji przemysłu w kierunku obniżenia emisji tzw. gazów cieplarnianych, głównie dwutlenku węgla (CO₂).

Zmiany klimatu wywierają istotny wpływ na dostawy energii. Ograniczenie działalności elektrowni opartych na spalaniu węgla i przejście w kierunku zwiększenia udziału OZE w produkcji energii powoduje uzależnienie od ogólnie rozumianej pogody (np. siła wiatru i promieniowanie słoneczne). Uzależnienie to generuje wyzwania w zakresie ciągłości dostaw energii. W Polsce natomiast dominują wciąż elektrownie węglowe, które jednak także nie są odporne na nietypowe zjawiska pogodowe, w tym w szczególności na długotrwałe susze oraz na fale upałów. Związane jest to z procesem chłodzenia. Dodatkowo w okresach wyższych temperatur letnich wzrasta popyt na energię elektryczną ze względu na coraz większą liczbę użytkowanych energochłonnych urządzeń klimatyzacyjnych.

2.6. Gleby⁵

Klasy bonitacyjne gleb ornych sieci monitoringu chemizmu gleb:

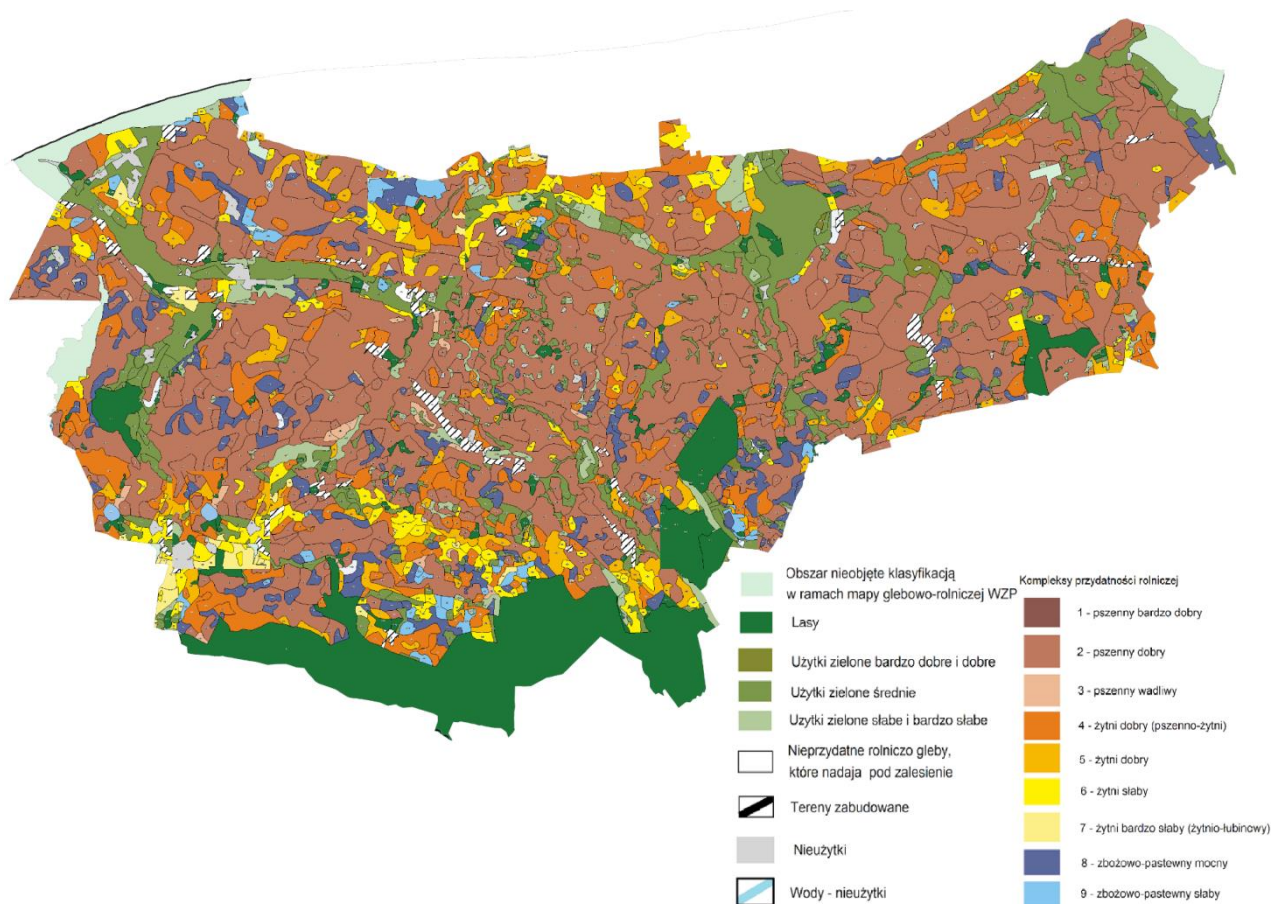
- **klasy I** - gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne);
- **klasy II** - gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I;
- **klasy III (IIIa i IIIb)** - gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odnaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji;
- **klasy IV (IVa i IVb)** - gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone);
- **klasy V** - gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodajne, do tej klasy zaliczamy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają;
- **klasy VI** - gleby orne najłabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Rodzaje gleb występujące na terenie gminy Będzino są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Rolnicza przestrzeń produkcyjna stanowi główne bogactwo przyrodnicze gminy. Reprezentują ją użytki rolne o glebach żyznych zaliczonych do najlepszych w byłym województwie koszalińskim. W użytkach rolnych przeważają grunty orne (9 858 ha), co stanowi ponad 59% powierzchni. W gruntach ornych przeważa kompleks glebowy 2-pszenno-dobry reprezentujący IIIb i IVa klasę. Gleby słabe nieprzydatne w produkcji rolniczej kompleksu glebowego 6-żytniego słabego stanowią 5 % (klasa bonitacyjna V, bardzo nieliczna VI). W użytkach zielonych przeważają klasy IV i III. Gleby w gminie należą do czystych, zawartość metali ciężkich (kadmu, niklu, miedzi, ołowiu, cynku) mieści się w granicach naturalnej zawartości gleby. Cała gmina została zaliczona do grupy „0”, gleb korzystnych dla wszelkiego rodzaju upraw. Dominującym działem jest uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, warzywnictwo, sadownictwo.

Problemem są stosunki wodne w glebie, zarówno w gruntach ornych jak i trwałych użytkach zielonych. Ze względu na ukształtowanie terenu (silna konfiguracja na wysoczyznach spadki „0” w obniżeniach przymorskich i dolinach) oraz zaleganie w podłożu gruntów spoistych

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wołów na lata 2022 - 2024 z perspektywą do roku 2026

(ciężkich glin zwałowych) występuje nadmierne nawilgocenie gleb. Około 80% użytków rolnych zostało w latach ubiegłych zmeliorowanych⁶.

Rysunek 9. Mapa glebowo-rolnicza gminy Będzino
źródło: opracowanie własne na podstawie www.sip-mapa.wzp.pl

⁶ Uchwała nr XLIV/271/21 Rady Gminy W Będzinie z dnia 28 października 2021 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Będzino

Tabela 6. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie gminy Będzino

Lp.	Nazwa	J.m.	Wielkość obszaru
1.	użytki rolne - razem	ha	13643
2.	użytki rolne - grunty orne	ha	9847
3.	użytki rolne - sady	ha	190
4.	użytki rolne - łąki trwałe	ha	1844
5.	użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	970
6.	użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	284
7.	użytki rolne - grunty pod stawami	ha	0
8.	użytki rolne - grunty pod rowami	ha	111
9.	użytki rolne - zadrzewione i zakrzewione	ha	88
10.	użytki rolne - nieużytki	ha	309
11.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	1944
12.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	1917
13.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	27
14.	grunty pod wodami razem	ha	99
15.	grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi	ha	29
16.	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	ha	61
17.	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	ha	9
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	894
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	98
20.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	ha	52
21.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	45
22.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	49
23.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	21
24.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne -drogi	ha	580
25.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	ha	45
26.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	ha	0
27.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - użytki kopalne	ha	4
28.	grunty przeznaczone pod budowę dróg lub linii kolejowych	ha	0
29.	użytki ekologiczne	ha	-
30.	tereny różne	ha	45
POWIERZCHNIA OGÓŁEM		ha	16 625

źródło: Starostwo Powiatowe w Koszalinie

2.7. Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Wody powierzchniowe

Jednolita część wód powierzchniowych - rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

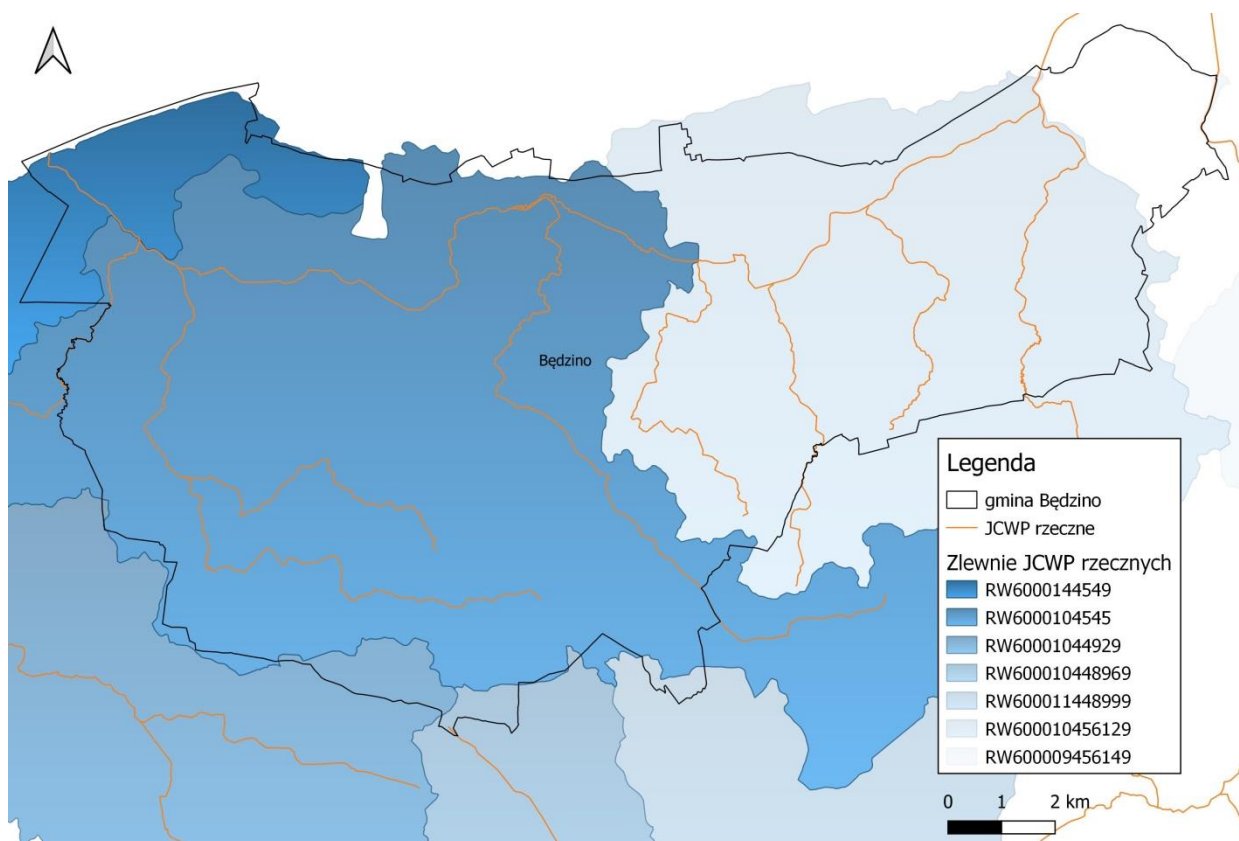
- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny;
- sztuczny zbiornik wodny;
- struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części;
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Gmina Będzino leży w zasięgu 9 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych.

Tabela 7. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Będzino

Kod JCWP	Nazwa JCWP
LW20904	Jamno
CW60001WB3	Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego
RW600009456149	Dzierżęcinka
RW600010456129	Strzeżenica
RW600011448999	Radew od zb. Hajka do ujścia
RW600010448969	Rów Czarny
RW60001044929	Pysznica
RW6000104545	Czerwona do Łopieniczki z Łopieniczką
RW6000144549	Czerwona od Łopieniczki do ujścia

źródło: karty.apgw.gov.pl

Rysunek 10. JCWP na tle gminy Będzino

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Wody podziemne

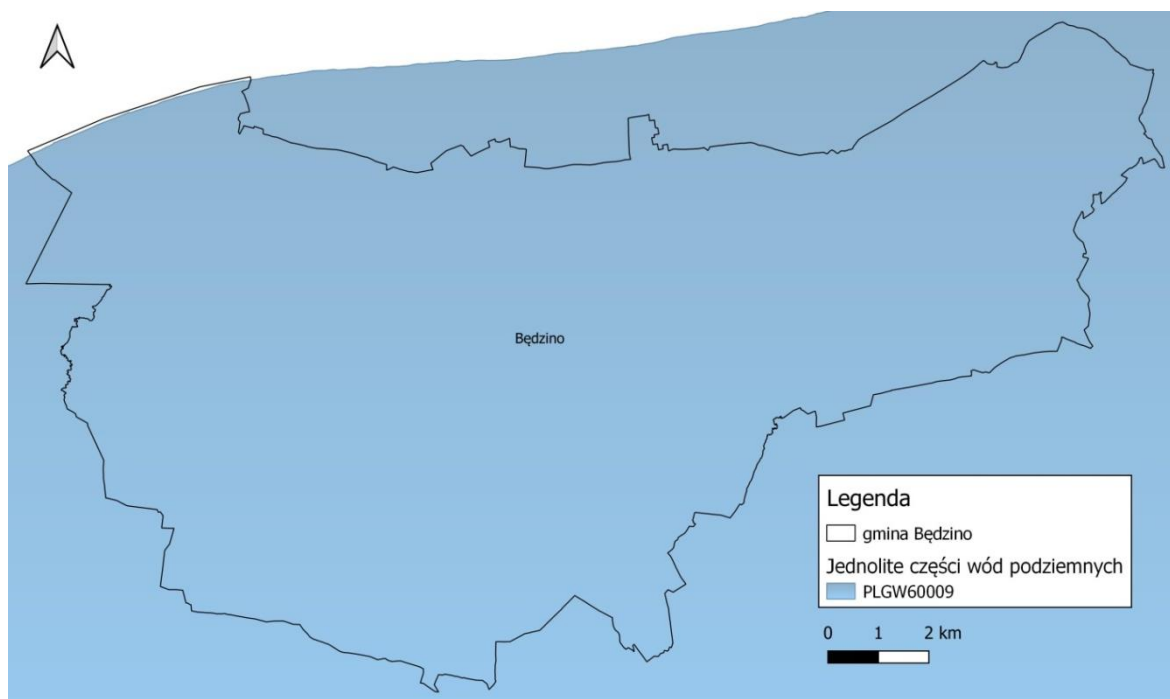
- **Jednolita część wód podziemnych** - rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód podziemnych, teren gminy Będzino związany jest z obszarem 1 JCWPd: PLGW60009.

Tabela 8. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Będzino

Numer JCWPd	9
Powierzchnia [km²]	4 072
Dorzecze	Odry
Region wodny	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego RZGW Szczecin
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Parsęta (I)
Obszar bilansowy	S-XIII Parsęta, Radew, Przymorze - Resko
Liczba pięter wodonośnych	3 – Piętro czwartorzędowe; – Piętro czwartorzędowo-paleogeńsko-neogeńskie; – Piętro kredowo-jurajskie.

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Rysunek 11. Gmina Będzino na tle JCWPd

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.8. Rzeźba terenu i budowa geologiczna⁷

W tej części gminy dominuje krajobraz morenowy, reprezentowany przez wysoczyznę morenową o rzeźbie zróżnicowanej od płaskiej do falistej, z licznymi obniżeniami wypiskowymi, dolinkami rzeki drobnych cieków.

W rejonie analizowanego terenu wysokości kształtują się na poziomie ok. 0,4-9 m n.p.m. Na początkowym odcinku teren jest stosunkowo płaski, obniża się w rejonie cieku wodnego. Następnie w rejonie miejscowości Dobiesławiec następuje wzniesie terenu osiągające maksymalną wysokość 8,8 m n.p.m. Teren obniża się w kierunku wschodnim, gdzie w dolinie Dzierżęcinki zbliża się do wartości 0,4 m n.p.m.

Schematycznie ukształtowanie terenu przedstawiono na załączonych poniżej profilach terenu ze wskazaniem maksymalnej i minimalnej wysokości analizowanego terenu oraz na rysunku przedstawiającym położenie analizowanego terenu na podkładzie mapy NMT (numeryczny model terenu).

W rejonie analizowanego terenu występują niewielkie powierzchnie utworów wytworzonych w holocenie:

- Torfy niskie (4) - zajmują obszary w dolinach rzecznych i na obrzeżeniach zbiorników jeziornych oraz wypełniają zagłębienia bezodpływowe na wysoczyźnie. Miąższość torfów niskich waha się w granicach 0,5-5,5 m i jest największa w pobliżu ujść rzecznych.
- Iły mułki i piaski (mady) rzeczne na glinach zwykłych (7/26) - występują w ujściowym odcinkach cieków do jeziora Jamno koło miejscowości Dobiesławiec. Tworzą tam cienkie pokrywy (o miąższości poniżej 2,0 m) na glinach zwałowych albo osadach zastoiskowych, o szerokości do 1,0 km. Mady to najczęściej pstry osady gliniaste z cienkimi przewarstwieniami iłów i mulków.

Niewielki udział stanowią również gliny i piaski deluwialne na glinach zwałowych (16/26) - to osady zboczowe bardzo zróżnicowane litologicznie w zależności od osadów budujących okoliczne stoki. Są to osady bezstrukturalne i częściowo odwapnione. Ich miąższość może dochodzić do kilku metrów. Gliny deluwialne są pyłowe albo silnie piaszczyste, z przerostami zaglinionych piasków ze żwirami. Lokalnie zawierają antropogeniczne skorupki ceramiczne.

Największa powierzchnie stanowią gliny zwałowe (26) - udokumentowano je w większości wierceń. Miąższość tych glin jest zmienna i zawiera się w przedziale od kilku do około 15 m. Są one piaszczyste i silnie piaszczyste, do głębokości 4,0-8,0 m.

⁷Progniza Oddziaływania na Środowisko do Projektu Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, Gmina Będzino 2020.

2.9. Zasoby geologiczne

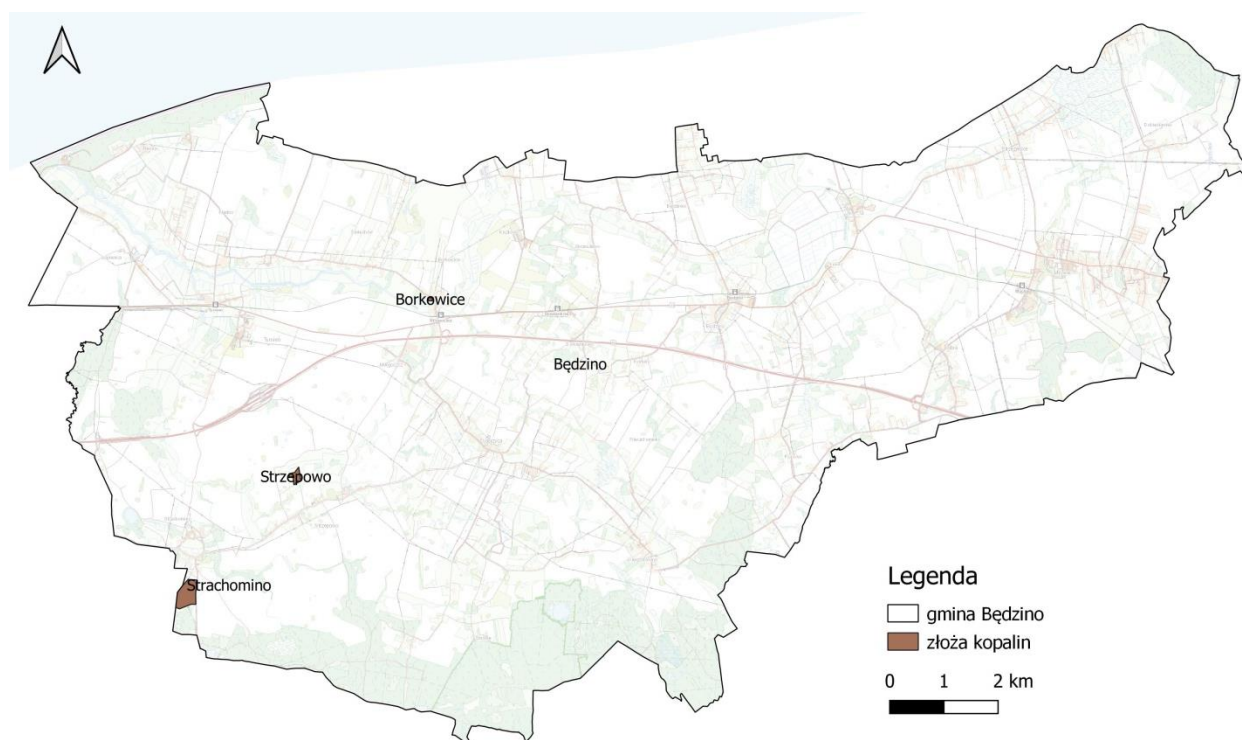
Na obszarze gminy Będzino na dzień 31.12.2023 r. istniały 3 udokumentowane złoża kopalin. Wszystkie to złoża piasków i żwirów. Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Będzino przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9 Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Będzino

Numer złoża	Nazwa złoża	Pow. [ha]	Stan zagospodarowania	Wydobycie(tys. t)	
				2022	2023
PIASKI I ŻWIRY					
KN 10357	Borkowice	0,44	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
KN 18722	Strachomino	15,00	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
KN 17848	Strzepowo	3,44	złoże eksploatowane okresowo	-	-

źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

Zgodnie z danymi umieszczonymi w Bilansie Zasobów Złóż Kopalin w Polsce, w latach 2022 - 2023 nie była prowadzona eksploatacja żadnego z wymienionych złóż.

Rysunek 12. Złoża zlokalizowane na terenie gminy Będzino

źródło: opracowanie własne

2.10. Formy ochrony przyrody⁸

Na terenie gminy Będzino występują następujące formy ochrony przyrody:

- **Obszar Natura 2000:**
 - Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski;
 - Bukowy Las Górki;
 - Warnie Bagno;
 - Zatoka Pomorska.
- **Rezerwat przyrody:**
 - Wierzchomińskie Bagno.
- **Obszar chronionego krajobrazu:**
 - Koszaliński Pas Nadmorski.
- **Użytek ekologiczny:**
 - Bagna Mścice.

Obszar Natura 2000:

Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski

Kod obszaru: PLH320017;

Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa;

Data wyznaczenia przez KE: 2008-01-15;

Data wyznaczenia w Polsce: 2018-08-10;

Status: specjalny obszar ochrony siedlisk;

Uwagi: Procedowana jest zmiana granicy obszaru. W oparciu o uchwałę Nr 7 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” (M. P. poz. 87) propozycja zmiany granic obszaru została przekazana do Komisji Europejskiej. Do terenów proponowanych do włączenia w granice obszaru zastosowanie ma art. 33 ustawy o ochronie przyrody;

Powierzchnia [ha]: 17468,7900;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE).

Ostoja obejmuje fragment zróżnicowanego wybrzeża Bałtyku, w tym brzegi klifowe, wydmy, mierzeje i ujścia rzek. Występują tu biotopy pasowe, takie jak wody przybrzeżne, plaże, wydmy białe, szare i brunatne, a także lasy bagienne, łęgowe i pomorski las brzoźowo-dębowy. Na południowy wschód od Kołobrzegu znajduje się kompleks leśny z buczynami i starodrzewiem. Charakterystyczne dla tego obszaru są jeziora lagunowe: Resko Przymorskie i Liwia Łuża, które stanowią ostoje ptaków. W okolicy Pradoliny Bałtyckiej rozciągają się torfowiska i kanały, a obszar nie jest intensywnie wykorzystywany rolniczo. Ostoja charakteryzuje się wysoką reprezentatywnością siedlisk i dobrym stanem zachowania biotopów, szczególnie kompleksu borów bażynowych oraz roślinności halofilnej i mszarnych torfowisk.

⁸ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

Bukowy Las Górki

Kod obszaru: PLH320062;

Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa;

Data wyznaczenia przez KE: 2011-02-08;

Data wyznaczenia w Polsce: 2021-12-11;

Status: specjalny obszar ochrony siedlisk;

Powierzchnia [ha]: 964,6000;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE).

Obszar Natura 2000 Bukowy Las Górki PLH320062 znajduje się w makroregionie Pobreże Koszalińskie, w mezoregionach Wybrzeże Koszalińskie i Równia Białogardzka. Leży w powiatach Koszalin i koszaliński oraz w gminach Koszalin, Biesiekierz i Będzino. Obejmuje kompleks leśny na pn-zach. od Koszalina, na gliniastych utworach moreny dennej. Przecięty jest przez drogę krajową nr 11 oraz linię kolejową Koszalin-Kołobrzeg.

Lasy zajmują 95,7 % obszaru, z dominacją lasów świeżych (86 %) i wilgotnych (11 %). Drzewostany liściaste, głównie bukowe, mają średni wiek 85,5 lat, a około 37 % lasów ma ponad 100 lat. W skład lasów wchodzi buczyny, grądy, łęgi i zbiorowiska zastępcze. Unikatowym elementem były niegdyś liczne drzewostany jesionowe, które zniszczyła choroba zamierania jesionu.

Występują tu rzadkie gatunki roślin, takie jak pierwiosnka wyniosła, złoci pochwołistna, wiciokrzew pomorski, gnieźnik leśny, kruszczyk błotny, storczyki oraz widłak jałowcowaty. Część obszaru na północ od drogi nr 11 pokrywa się z Koszalińskim Pasmem Nadmorskim.

Warnie Bagno

Kod obszaru: PLH320047;

Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa;

Data wyznaczenia przez KE: 2009-02-13;

Data wyznaczenia w Polsce: 2018-05-22;

Status: specjalny obszar ochrony siedlisk;

Powierzchnia [ha]: 1012,0000;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE).

Obniżenie w sfalowanej morenie dennej, pierwotnie wypełnione przez kopułowe torfowisko wysokie o powierzchni 495 ha, obecnie w około 90% wyeksploatowane. Rozległy kompleks przestrzenny, obejmujący liczne potorfia z różnorodnymi stadiami sukcesji wtórnej roślinności mszarnej i leśnej oraz zarastające jeziorko dystroficzne. W granicach złoża torfowego niewielkie wyniesienia mineralne porośnięte przez las z przewagą buka. W otoczeniu torfowiska znajdują się pola uprawne. Oprócz samego Warniego Bagna obszar obejmuje przyległy kompleks buczyn i kwaśnych dąbrów, oraz kilka mniejszych torfowisk o charakterze regenerujących się po eksploatacji torfowisk wysokich.

Zatoka Pomorska

Kod obszaru: PLB990003;

Rodzaj ochrony: Dyrektywa ptasia;

Data wyznaczenia w Polsce: 2004-11-05;

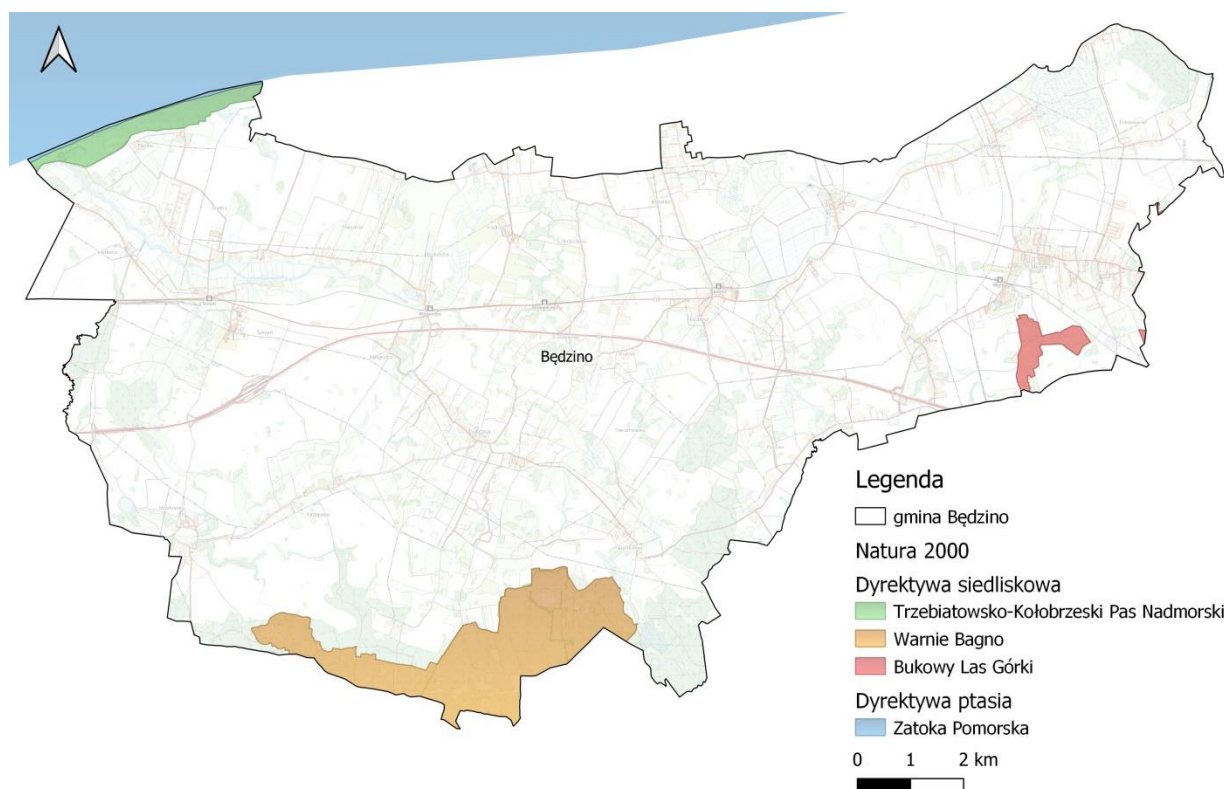
Status: obszar specjalnej ochrony ptaków;

Uwagi: Obszar wyznaczony w 2004 r. (zmiana granic w 2007 r. i 2008 r.). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest rozporządzenie z 2011 r.;

Powierzchnia [ha]: 309154,9200;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Zatoka Pomorska to akwen o dużym zróżnicowaniu dna morskiego (od piaszczystych ławic, po rozległe żwirowiska i głazowiska. Centralną część Zat. Pomorskiej zajmuje duże wypłylenie zwane Ławicą Odrzańską.

Rysunek 13. Natura 2000 na terenie gminy Będzino

źródło: opracowanie własne

Rezerwat Przyrody:

Wierzchomińskie Bagno

Data uznania: 1984-08-01;

Powierzchnia [ha]: 43,6400;

Rodzaj rezerwatu: torfowiskowy;

Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny;

Podtyp rezerwatu: biocenozy naturalnych i półnaturalnych;

Typ ekosystemu: torfowiskowy (bagienny);

Podtyp ekosystemu: torfowisk wysokich;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lipca 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Warnie Bagno

Data uznania: 2005-10-25;

Powierzchnia [ha]: 520,2100;

Rodzaj rezerwatu: torfowiskowy;

Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny;

Podtyp rezerwatu: biocenozy naturalnych i półnaturalnych;

Typ ekosystemu: torfowiskowy (bagienny);

Podtyp ekosystemu: torfowisk wysokich;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 21/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Warnie Bagno”.

Obszar Chronionego Krajobrazu:

Koszaliński Pas Nadmorski

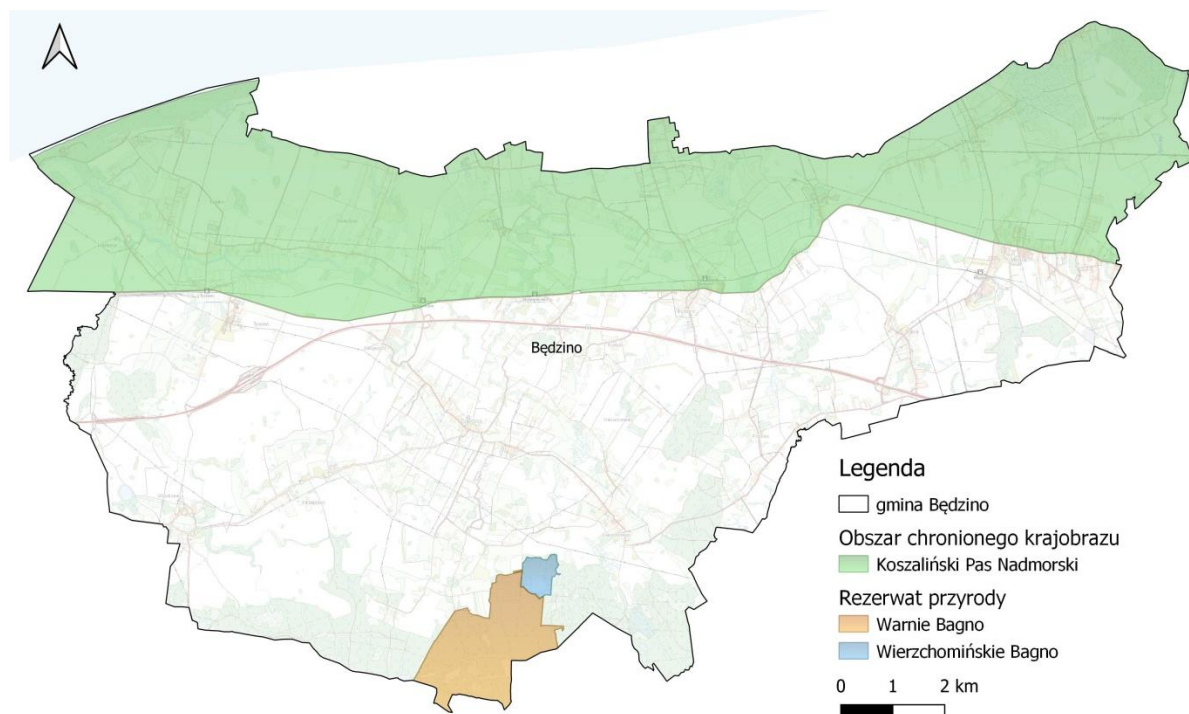
Data uznania: 1975-11-17;

Powierzchnia [ha]: 36229,0000;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Uchwała Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu.

Obszar o niezwykłych walorach krajobrazowych, w którego skład wchodzi wydmy nadmorskie, tereny leśne oraz łąki z roślinnością halofilną. Na tym obszarze zachowany jest pas drzewiastej i zaroślowej roślinności wydmowej wraz z podmokłymi łąkami i trzcinowiskami na zapleczu wydm oraz z efektownymi falezami i piaszczystymi plażami na wybrzeżu. W granicach OChK znajdują się siedliska ważne dla bytowania, cennych kręgowców, takich jak traszka zwyczajna, ropucha szara, żaby: jeziorkowa, trawna i moczarowa, jaszczurki: żyworodna i padalec, derkacz, kszyszek, kania ruda i błotniaki: stawowy oraz łąkowy, świerszczak oraz strumieniówka, dzierzby, nietoperze i łasicowate. Wybrzeże Bałtyku jest okresowo wykorzystywane przez foki, które przed stu laty nawet tu mogły się rozradzać. Również jeszcze stosunkowo niedawno plaże Bałtyku, jak i łąki nadmorskie stanowiły z pewnością biotop dla lęgów ptaków siewkowatych, takich jak rycyk, kulik, krwawodziób, biegus zmienny, a być może także bekasik. W pasie nadmorskim znajdują się obszary klifowe, nadmorskie wydmy szare, inicjalne stadia nadmorskich wydm białych, lasy mieszane na wydmach nadmorskich, żyzne buczyny, kwaśne buczyny, grąd subatlantycki, kwaśne dąbrowy, lasy łęgowe oraz łąki świeże użytkowane ekstensywnie

i podmokłe łąki eutroficzne oraz przymorskie jezioro Jamno z mierzeją oddzielającą go od morza oraz przylegające do jeziora kompleksy lasów i bagiennych łąk.

Rysunek 14. Rezerwat przyrody i obszar chronionego krajobrazu na terenie gminy Będzino
źródło: opracowanie własne

Użytek ekologiczny:

Bagna Mścice

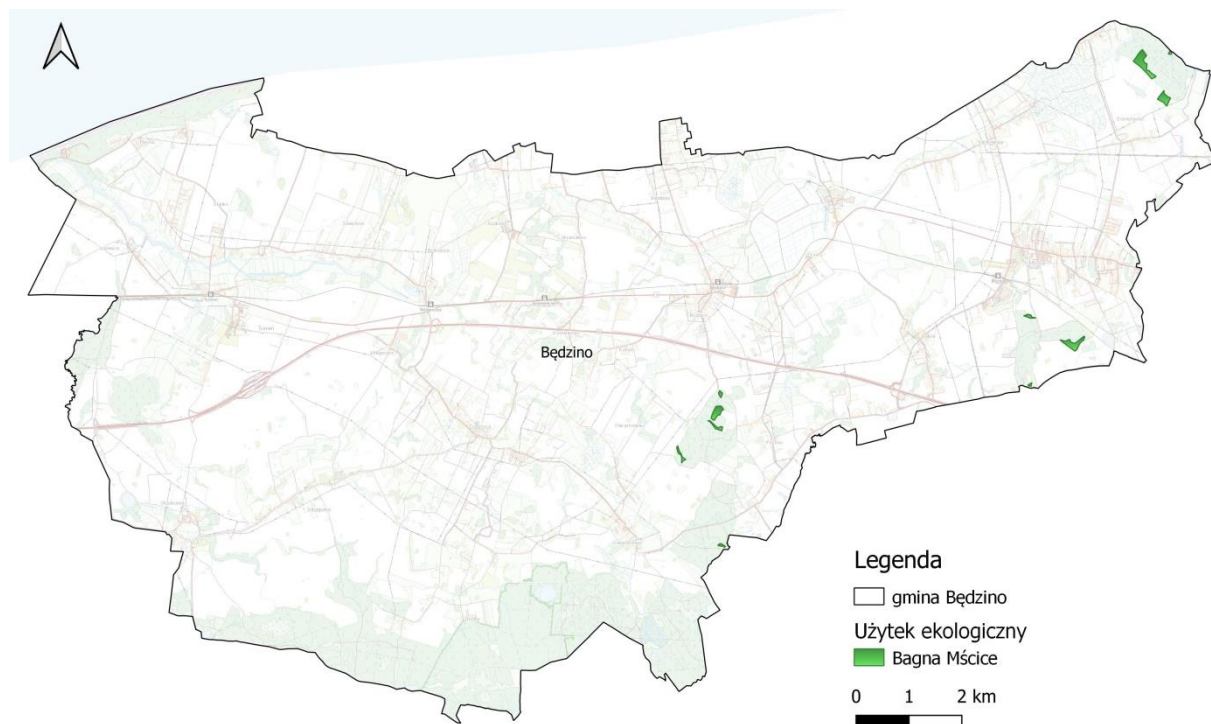
Rodzaj użytku: bagno;

Data uznania: 1995-08-31;

Powierzchnia [ha]: 22,5400;

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Uchwała Nr XI/56/95 Rady Gminy Będzino z dnia 31 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny „BAGNA MŚCICE”.

Miejsce występowania roślinności bagiennej.

Rysunek 15. Użytek ekologiczny na terenie gminy Będzino

źródło: opracowanie własne

2.10.1. Lasy

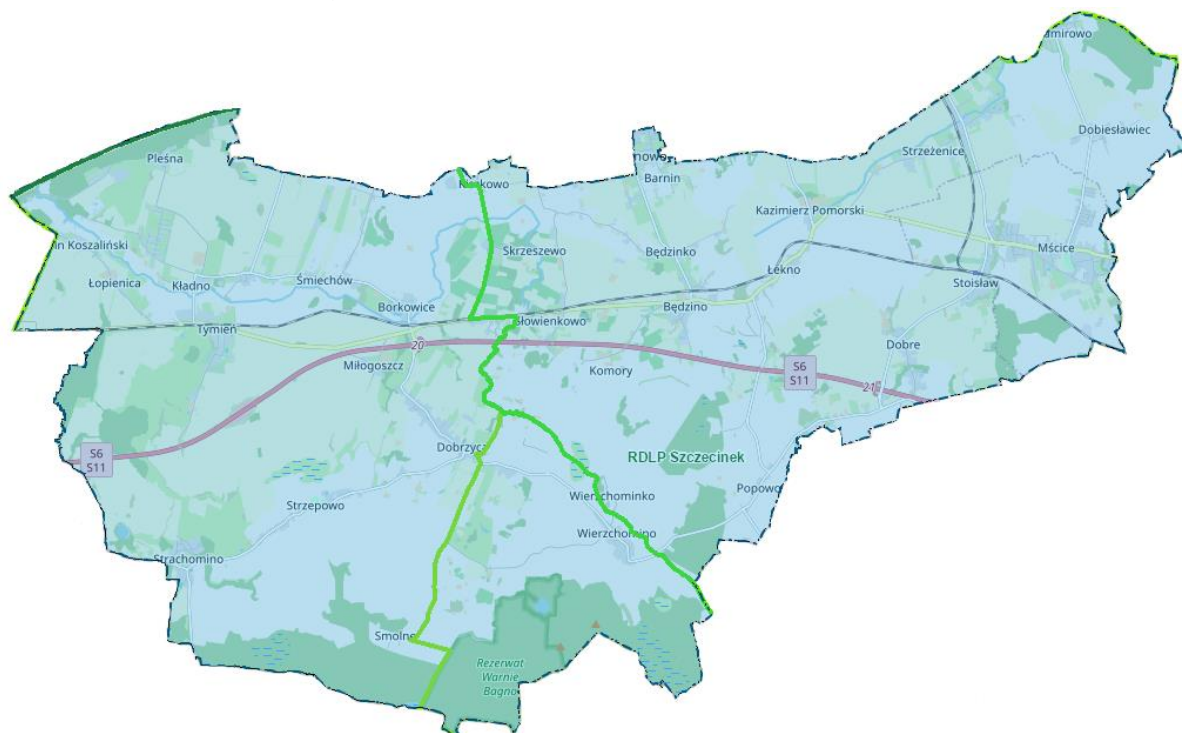
Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych w 2023 r. na terenie gminy Będzino wyniosła 1 921,78 ha, co daje lesistość na poziomie 11,3 % (średnia krajowa wynosi 29,6 %). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Będzino przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Będzino

Wskaźnik	J.m.	Rok		
		2021	2022	2023
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	1 925,43	1 925,71	1 921,78
Lesistość	%	11,4	11,4	11,3
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	1 777,43	1 777,71	1 779,78
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	1 771,73	1 772,01	1 774,08
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1 639,60	1 640,62	1 640,61
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	148,00	148,00	142,00
Powierzchnia lasów	ha	1 886,78	1 887,06	1 883,08
Lasy publiczne ogółem	ha	1 738,78	1 739,06	1 741,13
Lasy prywatne ogółem	ha	148,00	148,00	141,95
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	3,97	7,30	7,30

źródło: GUS

Gmina Będzino podzielona jest pomiędzy dwa Nadleśnictwa - jej zachodnia część należy do Nadleśnictwa Gościno, a wschodnia do Nadleśnictwa Karnieszewice.

Rysunek 16. Nadleśnictwo na terenie gminy Będzino

źródło: bdl.lasy.gov.pl

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Będzino

Realizacja działań wyznaczonych w Programie została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 14 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 11. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii			
Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach			
1.	Realizacja zadań wynikających z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin	UG Będzino, zarządcy dróg, przedsiębiorstwa gazownicze	↔
2.	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej i innych	UG Będzino, przedsiębiorstwa, właściciele budynków, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	↑
3.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	UG Będzino	↔
4.	Budowa i modernizacja sieci gazowej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci gazowej	UG Będzino, PSG Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Koszalinie właściciele budynków	↑
5.	Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	RWMŚ w Szczecinie	↔
Kierunek interwencji: Rozwój i modernizacja transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska; wspieranie ekologicznych form transportu - budowa ścieżek rowerowych			

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029” za lata 2022 - 2023

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
6.	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach	UG Będzino, zarządcy dróg	↔
7.	Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo - rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. wypożyczalnie rowerów)	UG Będzino, zarządcy dróg	→
8.	Czyszczenie powierzchni jezdni w okresach bezdeszczowych oraz po okresie zimowym na terenie gminy	UG Będzino, zarządcy dróg	↔
Kierunek interwencji: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami			
9.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych i usługowych	zarządcy budynków, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, mieszkańcy	↔
10.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	UG Będzino	↑
Kierunek interwencji: Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych			
11.	Instalacja energooszczędnego oświetlenia w budynkach zarządzanych przez gminę	UG Będzino	↓
12.	Budowa oświetlenia ulicznego LED oraz jego modernizacja w gminie Będzino	UG Będzino	↑
Kierunek interwencji: Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii			
13.	Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	UG Będzino, mieszkańcy, przedsiębiorstwa	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
14.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza, kształtowanie odpowiednich postaw społecznych	UG Będzino, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Realizacja zadań wynikających z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Będzino na lata 2015 - 2020 z perspektywą do 2023 roku został przyjęty Uchwałą Nr XX/153/16 Rady Gminy w Będzinie z dnia 30 czerwca 2016 r.

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB) to ogólnopolski system gromadzenia informacji o źródłach ogrzewania budynków. Od 1 lipca 2021 r. właściciele nieruchomości są zobowiązani do składania deklaracji, w których wskazują, jakim źródłem ciepła ogrzewają swoje domy. Formularze można składać w formie elektronicznej lub papierowej. Zgromadzone dane umożliwiają tworzenie szczegółowej „mapy” emisyjności budynków w skali całego kraju.

W 2022 roku pracownicy Urzędu Gminy wprowadzili do systemu CEEB dane dotyczące 2 730 budynków. W roku 2023 do ewidencji dodano informacje o kolejnych 27 obiektach.

2. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej i innych

W latach 2022 - 2023 realizowano działania w ramach programu „Czyste Powietrze”, którego całkowity koszt wyniósł 716 952,09 zł i został sfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Od początku funkcjonowania punktu konsultacyjnego, jego pracownicy udzielili wsparcia w przygotowaniu oraz przyjęli łącznie 76 wniosków - w tym 50 o dofinansowanie w formie dotacji oraz 26 wniosków o płatność.

W roku 2022 złożono 26 wniosków, z czego 16 dotyczyło dofinansowania w formie dotacji, a 10 stanowiły wnioski o płatność. Z kolei w roku 2023 przyjęto 50 wniosków, w tym 34 o dofinansowanie oraz 16 o płatność.

Prawie wszystkie wnioski o dofinansowanie dotyczyły wymiany konwencjonalnych źródeł ciepła na urządzenia niskoemisyjne.

3. Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach

Na terenie gminy Będzino przeprowadzono doraźne kontrole, które nie potwierdziły przypadków spalania materiałów niebezpiecznych. Zgodnie z zawartą umową, badania zostały wykonane przez Centralne Laboratorium Pomiarowo-Badawcze Sp. z o.o. z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju (ul. Rybnicka 6). Koszt realizacji zadania w latach 2022 - 2023 wyniósł 1 200,00 zł i został pokryty z budżetu gminy.

4. Budowa i modernizacja sieci gazowej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci gazowej

Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Koszalinie, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. wybudowała łącznie 7 698 m gazociągów oraz 71 przyłączy gazowych.

Gmina Będzino zasilana jest gazem zaazotowanym (Ls) ze stacji w/c Mścice, Mielno, Sarbinowo, Ustronie Morskie, Stare Bielice. W tabeli zamieszczono dane zbiorcze dotyczące długości gazociągów oraz długości i ilości przyłączy na terenie gminy.

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025
z perspektywą na lata 2026 - 2029” za lata 2022 - 2023

Tabela 12. Rozwój przyłączy gazowych w latach 2022 - 2023 na terenie gminy Będzino

Rok	Długość gazociągów bez czynnych przyłączy gazowych				Czynne przyłącza gazowe							Stacje w/c	Stacje ś/c Zespoły gazowe na przyłączeniach
	Ogółem	Wg podziału na ciśnienia			Ogółem	W tym do budynków mieszkalnych	Ciśnienie		Ogółem	Ciśnienie			
		Niskie	Średnie	Wysokie			Niskie	Średnie		Niskie	Średnie		
[m]				[szt.]				[m]			[szt.]		
2021	73 115	1 390	57 808	13 917	766	702	4	762	15 089	29	15 060	1	4
2022	77 009	1 390	61 702	13 917	815	749	4	811	15 325	29	15 296	1	4
2023	80 813	1 390	65 506	13 917	837	770	4	833	15 441	29	15 412	1	4

źródło: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Koszalinie

5. Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszone PM₁₀ i PM_{2,5}, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszone mogą być nośnikiem bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Na obszarze gminy Będzino, powiat koszaliński, województwo zachodniopomorskie w roku kalendarzowym 2022 i 2023 wartości stężeń średniorocznych substancji w powietrzu wyniosły⁹:

Rok 2022:

1. **Dwutlenek azotu** (nr CAS 10102-44-0):
Sa od 6 do 10 µg/m³
2. **Dwutlenek siarki** (nr CAS 7446-09-5)*:
Sa = 3 µg/m³
3. **Pył zawieszony PM₁₀**:
Sa od 12 do 17 µg/m³
4. **Pył zawieszony PM_{2,5}**:
Sa od 6 do 11 µg/m³
5. * **Benzen** (nr CAS 71-43-2):
Sa od 0,5 do 1 µg/m³
6. **Ołów** (nr CAS 7439-92-1)**:
Sa = 0,003 µg/m³

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀.

⁹ Państwowy Monitoring Środowiska

Rok 2023:

1. **Dwutlenek azotu** (nr CAS 10102-44-0):
Sa od 7 do 9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
2. **Dwutlenek siarki** (nr CAS 7446-09-5)*:
Sa = 3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
3. **Pył zawieszony PM10**:
Sa od 12 do 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
4. **Pył zawieszony PM2,5**:
Sa od 7 do 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
5. * **Benzen** (nr CAS 71-43-2):
Sa od 0,5 do 0,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
6. **Ołów** (nr CAS 7439-92-1)**:
Sa = 0,001 do 0,002 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

Monitoring GIOŚ w Szczecinie¹⁰

Na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na stacjach Państwowego Monitoringu Środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, co roku, w terminie do 30 kwietnia, dokonuje oceny jakości powietrza w danym województwie za poprzedni rok kalendarzowy. Gmina Będzino leży w strefie zachodniopomorskiej, wyniki monitoringu powietrza w tej strefie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Wyniki monitoringu powietrza w strefie zachodniopomorskiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza

Rok	Symbol klasy wynikowej												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2022	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1

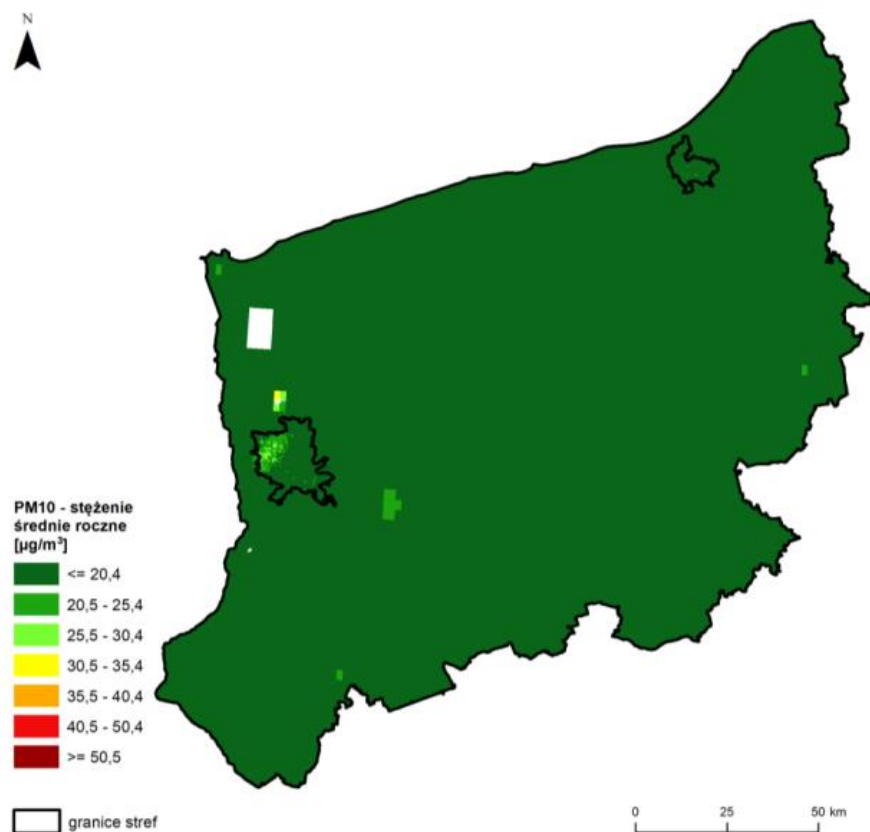
¹⁾ Dla ozonu - poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2;

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 - poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskały klasę A;

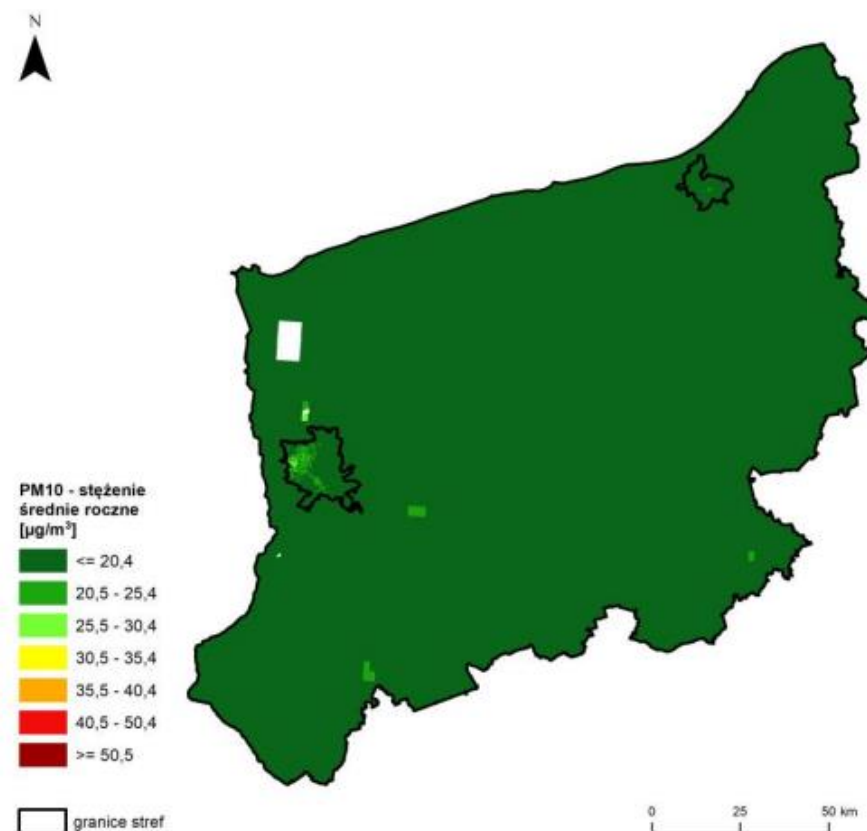
źródło: Roczna ocena, jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, raport wojewódzki
za lata 2022 - 2023

W latach 2022 - 2023 żadna strefa w województwie zachodniopomorskim nie została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia ludzi. Warto jednak pamiętać, że klasyfikacja stref opiera się na wynikach pomiarów z obszarów potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych. Nawet lokalne przekroczenia norm mogą wpłynąć na ocenę całej strefy, co nie oznacza złej jakości powietrza na jej całym obszarze, lecz wskazuje na potrzebę działań naprawczych w konkretnych lokalizacjach.

¹⁰ Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za lata 2022 - 2023

Rysunek 17. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM10 w województwie zachodniopomorskim w 2022 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2022 wykonanego przez IOŚ-PIB
źródło: GIOŚ

Rysunek 18. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM10 w województwie zachodniopomorskim w 2023 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB
źródło: GIOŚ

Ponadto w latach 2022 - 2023 przeprowadzono ocenę, jakości powietrza, pod kątem ochrony roślin, wykonano dla jednej strefy w województwie świętokrzyskim: strefy świętokrzyskiej. W ocenie uwzględniono 3 substancje: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) i ozon (O₃). Podczas oceny ozonu dokonano dodatkowej klasyfikacji stref w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyników oceny dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony roślin.

Tabela 14. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 - 2023 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Rok	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2022	strefa zachodniopomorska	A	A	A
2023	strefa zachodniopomorska	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa zachodniopomorska uzyskiwała klasę D2.

źródło: Roczna ocena, jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, raport wojewódzki za lata 2022 - 2023

6. Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach

Działania związane z poprawą jakości powietrza poprzez odpowiednie planowanie i rozwój infrastruktury transportowej są prowadzone na bieżąco. Gmina uwzględnia w swoich inwestycjach rozwiązania mające na celu upłynnienie ruchu, poprawę przepustowości lokalnych dróg oraz ograniczenie emisji z transportu kołowego, w tym:

- sukcesywne wprowadzanie ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężkich na wybranych odcinkach dróg lokalnych;
- planowanie i modernizacja połączeń drogowych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i minimalizacji obciążeń środowiskowych;
- działania projektowe uwzględniające bezpieczne skrzyżowania, ronda oraz chodniki i ciągi pieszo-rowerowe, które sprzyjają alternatywnym formom transportu.

Powyższe działania są kontynuowane w ramach planów inwestycyjnych i analiz komunikacyjnych prowadzonych przez gminę.

7. Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo - rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. wypożyczalnie rowerów)

Gmina Będzino podejmuje działania na rzecz rozwoju infrastruktury rowerowej, mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej oraz wspieranie zrównoważonego transportu. W latach 2022 - 2023 zrealizowano i zaplanowano inwestycje z uwzględnieniem budowy nowych odcinków ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych.

2022 rok

W ramach zadania „Przebudowa drogi gminnej Tymień-Strachomino. Etap I” zaplanowano budowę ciągu pieszo-rowerowego o szerokości 2,0 m. W trakcie procedury przetargowej ujawniono rozbieżności w dokumentacji projektowej oraz brak wymaganych zgód administracyjnych, co skutkowało unieważnieniem postępowania. Realizacja inwestycji została przesunięta na 2023 rok.

2023 rok

W ramach planowanego wykorzystania środków ZIT KKBOF Gmina Będzino zgłosiła do realizacji projekt budowy ścieżki rowerowej z miejscowości Będzino w kierunku Sarbinowa. Zadanie znajduje się na etapie przygotowania do pozyskania finansowania i realizacji.

8. Czyszczenie powierzchni jezdni w okresach bezdeszczowych oraz po okresie zimowym na terenie gminy

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie realizowała sprzątanie nawierzchni w ramach bieżącej działalności. Prace te były finansowane z budżetu Państwa i obejmowały:

- **Droga ekspresowa S6**
 - 2022 r. - 47 966,36 zł;
 - 2023 r. - 54 873,38 zł.
- **Droga krajowa DK11**
 - 2022 r. - 11 066,95 zł;
 - 2023 r. - 30 207,14 zł.

Łączny koszt realizacji zadania w latach 2022 - 2023 wyniósł 144 113,83 zł.

9. Termomodernizacja budynków mieszkalnych i usługowych

Działania w zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych i usługowych realizowane są na bieżąco, w miarę dostępnych środków finansowych oraz możliwości organizacyjnych zarządców budynków, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, a także samych mieszkańców.

Istotnym narzędziem wspierającym te działania jest rządowy program „Czyste Powietrze”, umożliwiający uzyskanie dofinansowania m.in. na wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków. Szczegóły realizacji programu na terenie gminy przedstawiono w zadaniu nr 2.

10. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

W 2022 roku na terenie gminy zrealizowano prace termomodernizacyjne w budynkach użyteczności publicznej, obejmujące m.in. ocieplenie budynku NZOZ w Będzinie oraz remont elewacji budynku NZOZ w Dobrzycy.

- Ocieplenie budynku NZOZ w Będzinie - wartość zadania: 166 050,00 zł; finansowanie w ramach konkursu „Rosnąca Odporność”. Wykonano ocieplenie ścian (bez cokołu), częściową wymianę okien, balustrad balkonowych, rynien i rur spustowych, obróbki blacharskie oraz malowanie elewacji.
- Remont elewacji budynku NZOZ w Dobrzycy o wartości 68 880,00 zł został zrealizowany w ramach konkursu „Rosnąca Odporność”. Zakres prac obejmował oczyszczenie i uzupełnienie elewacji, demontaż i ponowny montaż rur spustowych oraz malowanie elewacji i balustrad, natomiast nie obejmował termomodernizacji budynku. Jednocześnie gmina przygotowywała się do termomodernizacji gminnych budynków mieszkalnych w Wierzchominie i Dworku w 2023 roku w ramach programu „Polski Ład” został złożony wniosek o dofinansowanie tego działania, który uzyskał akceptację.

11. Instalacja energooszczędnego oświetlenia w budynkach zarządzanych przez gminę

W latach objętych raportem zadanie nie było realizowane z powodu braku podjętych działań inwestycyjnych w tym zakresie, jednak wymieniano oświetlenie, które wymagało naprawy lub modernizacji, na energooszczędne oświetlenie LED.

12. Budowa oświetlenia ulicznego LED oraz jego modernizacja w gminie Będzino

W 2023 roku na terenie gminy Będzino zrealizowano dwa zadania związane z budową i modernizacją oświetlenia ulicznego:

- Zadanie 1: Przebudowa drogi gminnej w zakresie przebudowy oświetlenia drogowego przy ul. Klonowej w miejscowości Mścice - koszt realizacji wyniósł 48 903,91 zł.
- Zadanie 2: Budowa oświetlenia drogowego na działce nr 84/2, obejmująca drogę prowadzącą do banku w miejscowości Będzino - koszt realizacji wyniósł 75 818,77 zł.

Całkowity koszt obu zadań to 124 722,68 zł. Inwestycje zostały sfinansowane ze środków własnych gminy Będzino.

13. Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gminy

W 2023 r. na dachu Urzędu Gminy Będzino zamontowano instalację fotowoltaiczną. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 90 000,00 zł, w tym 45 000,00 zł dofinansowania z WFOŚiGW.

14. Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza, kształtowanie odpowiednich postaw społecznych

Na terenie gminy prowadzone były regularne działania informacyjno-edukacyjne, mające na celu podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony powietrza oraz wpływu zanieczyszczeń na zdrowie i środowisko. W szkołach i przedszkolach organizowano tematyczne lekcje i zajęcia dotyczące jakości powietrza, skutków smogu oraz sposobów ograniczania emisji zanieczyszczeń. Realizowano także warsztaty edukacyjne, konkursy plastyczne i ekologiczne.

Ponadto gmina zakupiła stację pomiarową do monitorowania jakości powietrza, która została zainstalowana na budynku Urzędu Gminy. Czujnik na bieżąco mierzy stężenia pyłów zawieszonych PM1, PM2,5 i PM10, a także parametry meteorologiczne, takie jak temperatura, wilgotność i ciśnienie atmosferyczne. Dane są dostępne publicznie na stronie internetowej gminy, co pozwala mieszkańcom na bieżące śledzenie stanu powietrza.

3.2. Zagrożenia hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 7 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed hałasem.

Tabela 15. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego			
Kierunek interwencji: Ochrona przed hałasem			
1.	Kontrolowanie dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej oraz ciągów komunikacyjnych	RWMŚ w Szczecinie, zarządcy dróg	↔
2.	Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu (m.in. „ciche” nawierzchnie, ekrany akustyczne, wały ziemne, ograniczenia prędkości)	UG Będzino, zarządcy dróg	↑
Kierunek interwencji: Zmniejszenie hałasu			
3.	Budowa i przebudowa dróg krajowych i wojewódzkich oraz poprawa infrastruktury drogowej	zarządcy dróg	↑
4.	Budowa, przebudowa oraz modernizacja dróg powiatowych nr 3525Z i 3504Z	Powiatowy Zarząd Dróg w Koszalinie	↑
5.	Utrzymanie, modernizacja i budowa dróg gminnych	UG Będzino	↑
6.	Wprowadzenie do MPZP zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożeń hałasem (rozgraniczenie terenów o zróżnicowanej funkcji), np.: odsuwanie linii zabudowy od istniejących i potencjalnych źródeł hałasu oraz lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach o korzystnym klimacie akustycznym (bez istniejących i potencjalnych przekroczeń hałasu)	UG Będzino	↔
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
7.	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	UG Będzino, placówki oświatowe, zarządcy dróg, organizacje pozarządowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Kontrolowanie dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej oraz ciągów komunikacyjnych

Zgodnie ze Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020 - 2025 oraz rocznymi programami wykonawczymi monitoringu hałasu obowiązującymi w latach 2022 - 2023, na terenie gminy Będzino w latach 2022 - 2023 nie prowadzono badań w zakresie klimatu akustycznego w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie w 2022 roku zrealizowała zadanie w ramach analizy porealizacyjnej na drodze S-6. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 15 000,00 zł, pokryty z kosztów inwestycyjnych.

2. Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu (m.in. „ciche” nawierzchnie, ekrany akustyczne, wały ziemne, ograniczenia prędkości), 3. Budowa i przebudowa dróg krajowych i wojewódzkich oraz poprawa infrastruktury drogowej

W latach 2022 - 2023 na terenie gminy realizowano inwestycje drogowe ukierunkowane na poprawę infrastruktury komunikacyjnej oraz ograniczenie emisji hałasu. Zakres prac obejmował budowę, przebudowę i remonty dróg gminnych oraz odcinków łączących miejscowości, a także inwestycje realizowane w partnerstwie z Powiatem Koszalińskim. Część zadań została dofinansowana z programów rządowych oraz funduszy celowych, w tym Rządowego Funduszu Polski Ład i funduszu leśnego.

2022

- Przebudowa drogi do banku w Będzinie - etap III - dzięki współpracy z Powiatem Koszalińskim wykonano zjazd z drogi powiatowej.
- Przebudowa drogi gminnej Tymień - Strachomino (etap I) - długość odcinka 998 m, w tym: jezdnia bitumiczna (713 m), jezdnia z płyt żelbetowych (285 m), mijanki, ciągi pieszko-rowerowe oraz przebudowa rowów przydrożnych. Wartość inwestycji: 2 000 000,00 zł, wnioskowane dofinansowanie: 1 960 000,00 zł (98 % kosztów) - wniosek otrzymał wsparcie, przy czym zadanie dotyczyło opracowania dokumentacji projektowej dla planowanej przebudowy drogi.

2023

- Remonty i przebudowy dróg gminnych - przebudowa dróg w Pleśnej, Dworku, Skrzyszewie, ul. Dworcowej w Mścicach, Kiszkanie (partnerstwo z Powiatem Koszalińskim).
- Przebudowa drogi w Tymieniu - od połączenia z DK11 w kierunku Strachomina (ok. 1 km); wykonano nawierzchnię bitumiczną i chodniki. Koszt: 3 962 279,40 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: 2 520 000,00 mln zł.
- Przebudowa dróg prowadzących do gruntów leśnych w miejscowości Smolne - trzy odcinki dróg szutrowych o łącznej długości 840 m, nawierzchnia z płyt żelbetowych ażurowych typu Yomb. Koszt: 840 000,00 zł, dofinansowanie z funduszu leśnego (Nadleśnictwo Gościno) wynosiło 90 % wartości wynosząca 756 000,00 zł.
- Przebudowa dróg gminnych łączących miejscowości Słowienkowo, Dobrzyca, Wierzchominko, Komory - wykonano nawierzchnię z płyt żelbetowych ażurowych typu Jomb (szer. 3 m) z mijankami i poboczami. Łączna długość: ok. 5 km. Koszt: 3 598 515,98 zł.

4. Budowa, przebudowa oraz modernizacja dróg powiatowych nr 3525Z i 3504Z

Zadanie zostało zrealizowane w latach wcześniejszych przez Powiatowy Zarząd Dróg w Koszalinie w okresie od listopada 2021 roku do maja 2022 roku. Zakres inwestycji obejmował budowę wyniesionych przejść dla pieszych, zatoki autobusowej oraz utwardzenie poboczy. Całkowity koszt zadania wyniósł 410 479,86 zł, a finansowanie pochodziło ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

W 2023 roku kontynuowano inwestycje drogowe na terenie Powiatu Koszalińskiego. Zrealizowano przebudowę dróg powiatowych nr 3506Z w miejscowości Sarbinowo, 3504Z na odcinku Sarbinowo-Gąski oraz 3544Z na odcinku Kiszkowo-Gąski. W ramach zadania przebudowano odcinek drogi powiatowej nr 3544Z od miejscowości Kiszkowo do granicy z gminą Mielno. Prace obejmowały poszerzenie jezdni, wykonanie nowej nawierzchni asfaltowej oraz budowę chodnika. Koszt zadania wyniósł 3 171 182,59 zł i został sfinansowany ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”.

Ponadto, w 2023 roku przebudowano drogę powiatową nr 3506Z na odcinku Sarbinowo-Będzino. W ramach tej inwestycji wykonano nową nawierzchnię asfaltową w miejscowości Będzino na odcinku o długości 146 mb. Koszt realizacji zadania wyniósł 146 345,08 zł i został pokryty ze środków własnych Powiatowego Zarządu Dróg w Koszalinie.

5. Utrzymanie, modernizacja i budowa dróg gminnych

W latach 2022 - 2023 na terenie gminy Będzino zrealizowano oraz kontynuowano zadania inwestycyjne związane z poprawą infrastruktury drogowej. Łączny koszt zadań wyniósł 574 029,97 zł, ze środków własnych gminy.

W ramach inwestycji wykonano:

1. Utwardzenie kruszywem dróg gminnych w miejscowości Pleśna - koszt realizacji: 355 029,97 zł (środki własne);
2. Przebudowa drogi w miejscowości Dworek - planowano wykonanie odcinka ok. 300 m z płyt ażurowych. Inwestycję zrealizowano w 2023 r, a koszt realizacji wyniósł 219 000,00 zł (środki własne).

6. Wprowadzenie do MPZP zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożeń hałasem (rozgraniczenie terenów o różnicowanej funkcji), np.: odsuwanie linii zabudowy od istniejących i potencjalnych źródeł hałasu oraz lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach o korzystnym klimacie akustycznym (bez istniejących i potencjalnych przekroczeń hałasu)

W ramach bieżącej działalności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się zapisy ograniczające zagrożenia hałasem, m.in. poprzez rozgraniczenie funkcji terenów, odsuwanie linii zabudowy od źródeł hałasu oraz lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w obszarach o korzystnych warunkach akustycznych.

7. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego

Urząd Gminy Będzino oraz placówki oświatowe realizują działania edukacyjne w zakresie szkodliwości hałasu oraz promocji ruchu pieszego, jazdy na rowerze i korzystania z transportu publicznego.

Placówki oświatowe organizują zajęcia, warsztaty i prelekcje dla uczniów, które podnoszą świadomość na temat negatywnego wpływu hałasu na zdrowie oraz korzyści płynących z ekologicznych form transportu. Ponadto prowadzone są konkursy, akcje informacyjne i projekty edukacyjne promujące proekologiczne zachowania w codziennym życiu.

3.3. Promieniowanie elektro-magnetyczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 5 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Tabela 16. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Stała kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych			
Kierunek interwencji: Ograniczenie niekorzystnego oddziaływania pól elektromagnetycznych			
1.	Prowadzenie cyklicznych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Będzino	RWMŚ w Szczecinie	↔
2.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi oraz właściwej lokalizacji ich źródeł	UG Będzino	↔
3.	Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)	UG Będzino, Starostwo Powiatowe, UMWZ	↔
Kierunek interwencji: Zapewnienie bezpiecznych i stałych dostaw energii elektrycznej			
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych, m.in. w celu umożliwienia przyłączenia nowych zespołów elektrowni wiatrowych	Energa	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
5.	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	UG Będzino, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Prowadzenie cyklicznych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Będzino

W latach 2022 - 2023 zgodnie z rocznymi programami wykonawczymi monitoringu pól elektromagnetycznych na lata 2022 - 2023, w roku 2022 Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Szczecinie wykonało pomiar pól elektromagnetycznych (PEM) na terenie gminy Będzino w 1 punkcie pomiarowym w miejscowości Dobrzyca (15.9343, 54.1817), w ramach sieci monitoringu badawczego.

Wynikiem pomiarów była średnia arytmetyczna z półgodzinnego pomiaru prowadzonego w sposób ciągły oraz wyliczona wartość wskaźnika poziomu emisji WME, wyznaczonego na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{max}) uzyskanej w trakcie pomiarów. Wartość wskaźnika określa dotrzymanie dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku. Jeżeli żadna z wartości wskaźnikowych WME nie przekracza 1, dopuszczalne poziomy PEM uznaje się za dotrzymane. Zmierzona wartość w punkcie pomiarowym wyniosła 0,50 V/m, a wyliczona wartość wskaźnika WME 0,03 V/m.

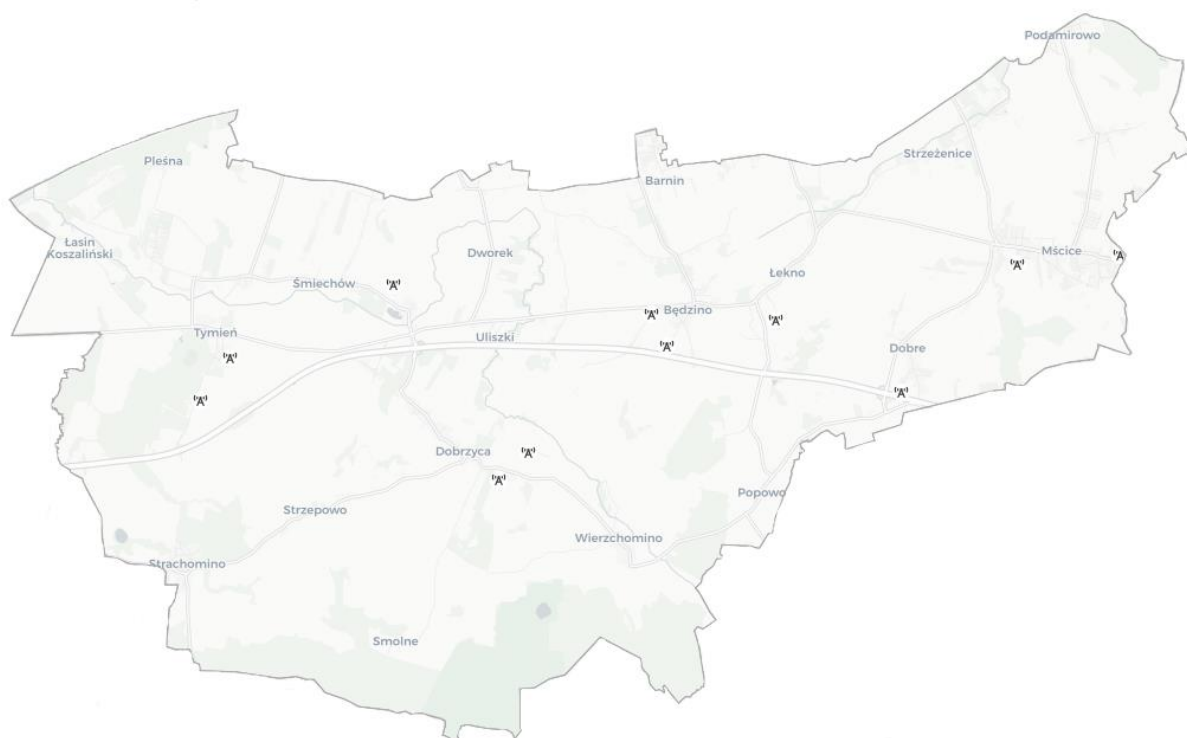
Pomiar natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wykonany w roku 2022 w punkcie pomiarowym w miejscowości Dobrzyca w gminie Będzino wykazał, że zmierzona wartość dla częstotliwości objętych badaniami w ramach monitoringu PEM była znacznie poniżej wartości dopuszczalnych wynoszących od 28 V/m do 61 V/m, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448), a wyliczona wartość wskaźnika poziomu emisji WME nie przekroczyła 1.

2. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi oraz właściwej lokalizacji ich źródeł

Działania w zakresie uwzględniania zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi (PEM) prowadzone są na bieżąco podczas opracowywania i aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W planach tych uwzględnia się lokalizację potencjalnych źródeł PEM z zachowaniem wymaganych odległości od zabudowy mieszkaniowej oraz obiektów użyteczności publicznej.

3. Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)

Ewidencja prowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego jest aktualizowana na bieżąco. W latach 2022 - 2023 nie wpłynęły żadne zgłoszenia dotyczące instalacji dla gminy Będzino.

Rysunek 19. Stacje bazowe na terenie gminy Będzino

źródło: <https://si2pem.gov.pl/>

4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych, m.in. w celu umożliwienia przyłączania nowych zespołów elektrowni wiatrowych

W latach 2022 - 2023 na terenie gminy wydawano decyzje administracyjne dotyczące budowy nowych odcinków sieci energetycznych i gazowych w różnych miejscowościach. W 2022 roku szczególnie istotna była decyzja o budowie napowietrzno-kablowej linii elektroenergetycznej 110 kV w obrębie Strzeżenice, mającej kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju infrastruktury energetycznej oraz umożliwienia przyłączania odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych.

5. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM

Działania edukacyjne dotyczące oddziaływania i potencjalnej szkodliwości pól elektromagnetycznych (PEM) prowadzone są na bieżąco, przez jednostki oświatowe na terenie gminy. W ramach zajęć szkolnych realizowane są tematyczne lekcje, warsztaty oraz pogadanki dotyczące m.in. bezpiecznego korzystania z urządzeń emitujących PEM, jak również zasad minimalizowania ekspozycji.

3.4. Gospodarowanie wodami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 17 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarowanie wodami.

Tabela 17. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód			
Kierunek interwencji: Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego, minimalizacja ryzyka powodziowego			
1.	Udrażnianie i konserwacja gminnych rowów melioracyjnych	UG Będzino, właściciele nieruchomości	↔
2.	Poprawa systemu melioracji w celu ograniczenia skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych i niekorzystnych zjawisk klimatycznych	UG Będzino	↔
3.	Zimowe i letnie utrzymanie drożności wód	UG Będzino, RZGW w Szczecinie, zarządy zlewni	↔
4.	Wdrażanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym	UG Będzino	↔
5.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami	UG Będzino	↔
6.	Konserwacja urządzeń i budowli wodnych służących do gromadzenia i odprowadzania wód oraz budowa nowych obiektów retencyjnych	RZGW w Szczecinie, zarządy zlewni	↔
7.	Odbudowa wału przeciwpowodziowego nad rzeką Tymienicą; wał prawy w km 0+000- 2+187 oraz wał lewy w km 0+000- 1+918	RZGW w Szczecinie	↓
8.	Odbudowa wałów przeciwpowodziowych nad kanałem R1-A; wał prawy w km 0+000-4+000 i wał lewy w km 0+000-0++375	RZGW w Szczecinie	↓
9.	Przeciwdziałanie zabudowie terenów zagrożonych powodzią lub masowymi ruchami ziemi	UG Będzino	↓
Kierunek interwencji: Optymalizacja zużycia wody			
10.	Ograniczenie zużycia wody poprzez ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych oraz recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody, a także wprowadzanie rozwiązań technicznych i technologicznych pozwalających na ograniczenie zużycia wody	UG Będzino, przedsiębiorstwa, mieszkańcy	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Kierunek interwencji: Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych			
11.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu	RWMŚ w Szczecinie	↔
12.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	UG Będzino, RWMŚ w Szczecinie	↔
13.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	UG Będzino	↔
Kierunek interwencji: Poprawa retencji wodnej			
14.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej uszczelnieniem (zabudową)	UG Będzino	↔
15.	Realizacja przedsięwzięć dotyczących małej retencji na terenie gminy	UG Będzino, mieszkańcy, zarządy zlewni	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
16.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ograniczenia zużycia wody, ochrony wód oraz ochrony przed suszą	UG Będzino, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔
17.	Szkolenie rolników z zakresu zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywy azotanowej i ramowej dyrektywy wodnej	ZODR w Barzkowicach	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Udrażnianie i konserwacja gminnych rowów melioracyjnych

Zadanie było realizowane na bieżąco, w miarę pojawiającej się potrzeby, przez właścicieli nieruchomości. Prace polegały na udrażnianiu i konserwacji rowów melioracyjnych.

2. Poprawa systemu melioracji w celu ograniczenia skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych i niekorzystnych zjawisk klimatycznych

Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Urząd Gminy Będzino, w ramach zaistniałych potrzeb. W raportowanym okresie 2022 - 2023 nie wystąpiła konieczność podejmowania działań w tym zakresie.

3. Zimowe i letnie utrzymanie drożności wód

W ramach działalności statutowej Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie realizuje zadania związane z utrzymaniem drożności wód zarówno w okresie zimowym, jak i letnim. Prace te są finansowane ze środków własnych PGW WP oraz z dotacji.

4. Wdrażanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Działania były realizowane na bieżąco przez Urząd Gminy Będzino, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz we współpracy z właściwymi instytucjami. W raportowanym okresie nie zaistniała potrzeba podejmowania działań w tym zakresie.

5. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami

Zadanie realizowane jest na bieżąco, podczas opracowywania i aktualizacji dokumentów planistycznych, uwzględniane są mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego opracowane przez Wody Polskie.

6. Konserwacja urządzeń i budowli wodnych służących do gromadzenia i odprowadzania wód oraz budowa nowych obiektów retencyjnych

W ramach działalności statutowej Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, ze środków własnych PGW WP oraz dotacji, na bieżąco utrzymuje budowle i urządzenia wodne będące własnością Skarbu Państwa. W analizowanym okresie nie prowadzono budowy nowych obiektów retencyjnych.

7. Odbudowa wału przeciwpowodziowego nad rzeką Tymienicą; wał prawy w km 0+000- 2+187 oraz wał lewy w km 0+000- 1+918

8. Odbudowa wałów przeciwpowodziowych nad kanałem R1-A; wał prawy w km 0+000- 4+000 i wał lewy w km 0+000-0++375

W raportowanych latach Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie nie realizował omawianych zadań.

9. Przeciwdziałanie zabudowie terenów zagrożonych powodzią lub masowymi ruchami ziemi

W raportowanych latach zadanie nie było realizowane.

10. Ograniczenie zużycia wody poprzez ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych oraz recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody, a także wprowadzanie rozwiązań technicznych i technologicznych pozwalających na ograniczenie zużycia wody

W latach 2022 - 2023 mieszkańcy gminy Będzino podejmowali działania, m.in. poprzez instalację zbiorników na deszczówkę, w celu recyrkulacji wody oraz ponownego wykorzystania wód szarych i opadowych do celów gospodarczych.

11. Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu

Monitoring wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny, jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087) przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania, jakości wód

powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

Rzeki

Na terenie gminy Będzino w latach 2022 - 2023 prowadzono badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), zgodnie ze Strategicznym Programem PMŚ na lata 2020 - 2025 oraz rocznymi programami wykonawczym monitoringu wód powierzchniowych na lata 2022 i 2023. Na terenie gminy znajdują się trzy jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Wykaz badanych JCWP wraz z punktami pomiarowo-kontrolnymi (PPK) i rodzajem monitoringu zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 18. JCWP badane na terenie gminy Będzino w latach 2022 - 2023

Nazwa i kod JCWP	Kod PPK	Rok	Rodzaj monitoringu
Strzeżenica PLRW600010456129	PL02S0101_0552	2022 2023	MD, MO, MO_Chem MD_Icht, MO_Chem, MB
Czerwona do Łopieniczki z Łopieniczką PLRW6000104545	PL02S0101_0387	2023	MO_Chem, MB
Czerwona od Łopieniczki do ujścia PLRW6000144549	PL02S0101_0549	2022 2023	MD, MO, MO_Chem MO_Chem, MB

MD - monitoring diagnostyczny

MD_Icht - monitoring ichtiofauny

MO - monitoring operacyjny

MO_Chem - monitoring operacyjny chemiczny

MB - monitoring badawczy

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie

Monitoring jakości wód podziemnych

Brak punktu pomiarowego z zakresu monitoringu wód podziemnych na terenie gminy Będzino.

12. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi

W raportowanych latach 2022 - 2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie przeprowadził kontrole dotyczące przestrzegania warunków związanych z ilością i jakością ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi. Kontrole dotyczyły wymogów określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

13. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

W 2022 roku przeprowadzono inwentaryzację zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Do gminnej ewidencji wpisano 7 zbiorników bezodpływowych i 6 oczyszczalni. Pracownicy Urzędu Gminy przeprowadzili kontrole, obejmujące m.in. sprawdzenie zawartych umów na wywóz nieczystości ciekłych, faktur potwierdzających ostatnie opróżnienia zbiorników oraz weryfikację wyposażenia nieruchomości.

W 2023 roku kontynuowano inwentaryzację, w wyniku której wpisano 27 zbiorników bezodpływowych i 11 przydomowych oczyszczalni ścieków. Przeprowadzono również kontrole zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, analogicznie jak w roku poprzednim.

14. Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej uszczelnieniem (zabudową)

Zadanie było realizowane w ramach możliwości Urzędu Gminy Będzino.

15. Realizacja przedsięwzięć dotyczących małej retencji na terenie gminy

W 2023 roku wydano decyzję dotyczącą budowy zbiorników retencyjnych na wodę w miejscowości Dobrzyca. Zrealizowano również zbiornik retencyjny przy Stacji Uzdatniania Wody w Mścicach, którego koszt wyniósł 395 783,89 zł i został pokryty ze środków gminy Będzino.

16. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ograniczenia zużycia wody, ochrony wód oraz ochrony przed suszą

Na terenie gminy działania edukacyjne i promocyjne z zakresu racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony zasobów wodnych oraz zapobiegania skutkom suszy prowadzone są na bieżąco przez jednostki oświatowe. W ramach tych działań organizowane są lekcje tematyczne, konkursy ekologiczne, kampanie informacyjne oraz warsztaty skierowane do dzieci i młodzieży.

17. Szkolenie rolników z zakresu zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywy azotanowej i ramowej dyrektywy wodnej

Szkolenia dla rolników dotyczące zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z działalności rolniczej, w tym zapisów dyrektywy azotanowej oraz ramowej dyrektywy wodnej, realizowane są na bieżąco we współpracy z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach. Działania te mają na celu podnoszenie świadomości rolników w zakresie odpowiedzialnego gospodarowania nawozami i ochrony zasobów wodnych.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 7 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa.

Tabela 19. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej			
Kierunek interwencji: Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki			
1.	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	UG Będzino, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	↑
2.	Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	UG Będzino, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	↑
Kierunek interwencji: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
3.	Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków)	przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	↔
Kierunek interwencji: Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu			
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	UG Będzino, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	→
5.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych	przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne	→
6.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków komunalnych	właściciele nieruchomości	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

- 1. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę**
- 2. Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody**

W 2022 roku rozpoczęto inwestycję polegającą na przebudowie ujęcia i stacji uzdatniania wody w miejscowości Dobrzyca oraz budowie i przebudowie systemu zaopatrzenia w wodę w miejscowości Miłogoszcz. Projekt był realizowany w ramach dofinansowania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020, a wniosek o dofinansowanie został złożony w czerwcu 2022 roku.

W 2023 roku kontynuowano prace projektowe i budowlane związane z przebudową ujęcia i stacji uzdatniania wody oraz systemu zaopatrzenia w wodę. Zadanie realizowano w formule

„zaprojektuj i wybuduj”. Koszt realizacji wyniósł 3 407 778,00 zł, z dofinansowaniem w wysokości 2 700 000,00 zł.

3. Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków)

Monitoring gospodarki wodno-ściekowej, obejmujący regularne badania jakości i ilości wód, ścieków oraz odcieków, prowadzony jest systematycznie w ramach statutowej działalności przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej, 5. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych

W 2022 roku opracowano program funkcjonalno-użytkowy dla sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Będzino, etap I A - część północną. Planowany zakres prac obejmował wykonanie rurociągów tłocznych z przepompowniami ścieków oraz budowę kanalizacji dla miejscowości Tymień, Pleśna i Kładno. Zadanie miało także na celu likwidację dotychczasowej oczyszczalni ścieków w Tymieniu, która nie spełniała wymogów prawnych. Inwestycja planowana była w formule „zaprojektuj i wybuduj” na podstawie istniejącej koncepcji i programu funkcjonalno-użytkowego. Po analizie ekonomicznej oraz warunków technicznych podjęto decyzję o zmianie koncepcji i budowie nowej oczyszczalni ścieków w Tymieniu wraz z siecią kanalizacji sanitarnych dla wskazanych miejscowości. W związku z tym wycofano się z pierwotnego dofinansowania i złożono nowy wniosek, który został zaakceptowany.

6. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków komunalnych

Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków komunalnych była realizowana na bieżąco, w miarę możliwości przez właścicieli nieruchomości. Liczba przydomowych oczyszczalni wzrosła w analizowanym okresie. Na koniec kolejnych lat wynosiła [dane GUS]:

- 2021 - 85 szt.;
- 2022 - 90 szt.;
- 2023 - 209 szt.

3.6. Zasoby geologiczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 4 zadanie środowiskowe w ramach obszaru interwencji gospodarowanie zasobami geologicznymi.

Tabela 20. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie zasobami geologicznymi

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych			
Kierunek interwencji: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko, związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych			
1.	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	OUG w Poznaniu	↓
2.	Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	UG Będzino, OUG w Poznaniu, UMWZ	↓
3.	Ujawnianie złóż kopalin w celu ich ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	UG Będzino	↔
4.	Rekultywacja terenów po zakończonym wydobywaniu	zakłady wydobywcze, przedsiębiorstwa	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów poprzez prowadzenie systematycznych kontroli

Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu w omawianym okresie nie prowadził postępowań dotyczących naliczania opłaty podwyższonej za bezkoncesyjne wydobywanie kopalin.

2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż

Na terenie gminy Będzino nie zostały wydane koncesje na wydobywanie kopalin przez Starostę Koszalińskiego. Ponadto Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w analizowanym okresie nie realizował kontroli dotyczących wydobywania kopalin.

3. Ujawnianie złóż kopalin w celu ich ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Złóża kopalin ujawniane są na bieżąco w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w celu zapewnienia ich ochrony i racjonalnego wykorzystania.

4. Rekultywacja terenów po zakończonym wydobyciu

Rekultywacja terenów prowadzona jest przez zakłady wydobywcze i przedsiębiorstwa, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz warunkami decyzji administracyjnych, po zakończeniu działalności eksploatacyjnej.

3.7. Gleby

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gleby.

Tabela 21. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu			
Kierunek interwencji: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
1.	Monitoring jakości gleb	GIOŚ, OSChR	↓
Kierunek interwencji: Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych			
2.	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym (także gruntów zdegradowanych w wyniku nielegalnego składowania odpadów)	UG Będzino, władający powierzchnią ziemi lub inni sprawcy zanieczyszczenia lub RDOŚ	↔
3.	Wapnowanie gleb zakwaszonych	przedsiębiorstwa, właściciele terenu	↔
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
4.	Szkolenie rolników w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nawożenia	UG Będzino, ZODR w Barzkowicach, ARMiR w Szczecinie	↔
5.	Promocja i realizacja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych	UG Będzino, Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, ARiMR, właściciele gruntów	↔
6.	Promowanie upraw energetycznych na ugorach, nieużytkach, glebach zdegradowanych	ZODR w Barzkowicach	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Monitoring jakości gleb

Na terenie gminy Będzino nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych i tym samym nie prowadzono badań monitoringu chemizmu gleb ornych realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2022 - 2023.

2. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym (także gruntów zdegradowanych w wyniku nielegalnego składowania odpadów)

Działania prowadzone są na bieżąco przez właścicieli gruntów lub innych sprawców zanieczyszczeń, w momencie, gdy występuje taka potrzeba.

3. Wapnowanie gleb zakwaszonych

Działania w zakresie wapnowania gleb prowadzone są na bieżąco przez właścicieli gruntów rolnych oraz przedsiębiorstwa, w miarę potrzeb i dostępnych środków. Proces ten realizowany jest indywidualnie, w zależności od możliwości technicznych i finansowych właścicieli gruntów.

4. Szkolenie rolników w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nawożenia

Szkolenia prowadzone są na bieżąco przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Szczecinie na terenie całego województwa zachodniopomorskiego. Obejmują zagadnienia dotyczące bezpiecznego i efektywnego stosowania środków ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia.

5. Promocja i realizacja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych

Działania realizowane są przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Obejmują promocję oraz wsparcie w zakresie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego, a także szerzenie informacji o dobrych praktykach rolniczych.

6. Promowanie upraw energetycznych na ugorach, nieużytkach, glebach zdegradowanych

Działania prowadzone są na bieżąco przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach na terenie całego województwa zachodniopomorskiego, m.in. poprzez doradztwo i edukację rolników.

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 13 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów.

Tabela 22. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój gminy			
Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami			
1.	Kontrola w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów	WIOŚ w Szczecinie	↔
2.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym budowa PSZOK	UG Będzino, ZGK	↔
3.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	UG Będzino	↔
4.	Osiągnięcie i utrzymanie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	UG Będzino	↑
5.	Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane UMWZ i RWMŚ	UG Będzino	↔
6.	Realizacja zadań wynikających z Programów usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	UG Będzino, mieszkańcy	→
7.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	UG Będzino, PGL LP	↔
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
8.	Działania edukacyjnoinformacyjne dotyczące właściwego postępowania z odpadami w tym zwiększenia efektywności selektywnego zbierania u „źródła” oraz zapobiegania powstawaniu odpadów	UG Będzino, placówki oświatowe, przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Kontrola w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów

W latach 2022 - 2023 na terenie gminy Będzino przeprowadzono 4 kontrole dotyczące przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów. Wszystkie kontrole miały charakter pozaplanowy problemowy, z interwencjami na wniosek lub w wyniku analizy dokumentacji.

W wyniku tych kontroli:

- Nie stwierdzono naruszeń przepisów dotyczących wytwarzania odpadów;
- Nie nałożono żadnych mandatów ani zarządzeń pokontrolnych;
- Nie wydano decyzji administracyjnych ani wystąpień.

Kontrole koncentrowały się głównie na weryfikacji przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, w tym obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami.

2. Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym budowa PSZOK

W 2023 roku realizowano projekt pn. „Budowa Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty”, współfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wartość dofinansowania wyniosła 35 335 020,39 zł dla całego związku.

W ramach prowadzonego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Będzino, gromadzone są dane dotyczące ilości i rodzajów wytworzonych odpadów. Poniżej przedstawiono zestawienie masy poszczególnych frakcji komunalnych odpadów zebranych w latach 2022 i 2023.

Tabela 23. Ilość i rodzaj odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Będzino

Kod opadu	Rodzaj odpadów komunalnych	Masa wytwarzanych odpadów komunalnych [Mg]	
		2022	2023
15 01 07	Opakowania ze szkła	249,7800	221,1730
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	290,2300	262,3800
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	36,6200	68,0072
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,8800	3,3100
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,0200	11,7000
17 02 02	Szkło	-	0,9800
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, i 17 09 03	-	0,2600
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	44,8800	23,6400
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	258,0700	268,4600
16 01 03	Zużyte opony	37,6000	23,2200
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1788,5600	1806,2800

Kod opadu	Rodzaj odpadów komunalnych	Masa wytwarzanych odpadów komunalnych [Mg]	
		2022	2023
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	2,5800	4,3100
20 01 39	Tworzywa sztuczne	-	0,5000
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	2,8600	17,7200
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	137,2600	90,6000
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,5600	4,3700
SUMA		2859,9	2806,91

źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Będzino za lata 2022 i 2023

3. Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku

Gmina Będzino realizuje zadania związane z gospodarką odpadami w ramach bieżącej działalności, zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1469).

Zakres działań obejmuje:

- odbiór i zagospodarowanie odpadów zmieszanych oraz selektywnie zbieranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych;
- prowadzenie Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK);
- organizację mobilnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego - raz w roku.
- zapewnienie odbioru odpadów powstających na nieruchomościach przeznaczonych pod działalność gospodarczą przez przedsiębiorstwa wpisane do Rejestru Działalności Regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy Będzino, na podstawie indywidualnych umów.

W analizowanym okresie nie stwierdzono przypadków właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarliby wymaganej umowy, co oznacza, że gmina nie była zobowiązana do organizacji odbioru odpadów komunalnych w ich imieniu.

4. Osiągnięcie i utrzymanie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

W ramach realizacji celów związanych z gospodarką odpadami, gmina monitoruje poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych oraz masę odpadów biodegradowalnych przekazywanych do składowania. Dążenie do osiągnięcia wymaganych wskaźników jest kluczowe dla poprawy efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz ochrony środowiska.

- 2022 rok: Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 29,54 %, co przewyższa wymagany poziom wynoszący 25 %;

- 2023 rok: Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 26,74 %, wymagany poziom wynosił 35 %, co świadczy, że wymóg nie został spełniony.

5. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane UMWZ i RWMŚ

Zadanie jest realizowane w ramach działalności statutowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024 r. poz. 399) - zwanej dalej u.c.p.g., analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządzana jest na podstawie:

- sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (art. 9n ust. 1 u.c.p.g.);
- podmiotów prowadzących punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (art. 9na ust. 1 u.c.p.g.);
- podmiotów zbierających odpady komunalne (art. 9nb ust. 1 u.c.p.g.);
- oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zgodnie z art. 9tb ust. 2 u.c.p.g., analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządza się w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy.

Na podstawie art. 9n ust. 2 u.c.p.g., podmioty odbierające i zbierające odpady komunalne z terenu gminy Będzino przekazują swoje sprawozdania w terminie do dnia 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy. Z kolei roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, o którym mowa w art. 9q ust. 1 u.c.p.g., wójt przekazuje marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

6. Realizacja zadań wynikających z Programów usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy

W 2023 roku Gmina Będzino podjęła Uchwałę nr LXXIII/397/23 z dnia 28 lutego 2023 r., dotyczącą zmiany „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Będzino na lata 2012 - 2032”.

7. Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów

W raportowanych latach dzikie wysypiska, w razie potrzeby, były usuwane przez służby komunalne.

8. Działania edukacyjnoinformacyjne dotyczące właściwego postępowania z odpadami w tym zwiększenia efektywności selektywnego zbierania u „źródła” oraz zapobiegania powstawaniu odpadów

W ramach działań mających na celu zwiększenie efektywności selektywnego zbierania odpadów u źródła oraz zapobieganie ich powstawaniu, Gmina Będzino realizowała w latach 2022 - 2023 szereg inicjatyw edukacyjnych i promocyjnych, skierowanych do mieszkańców, a w szczególności dzieci i młodzieży.

Rok 2022

Zrealizowano kampanię edukacyjną pod hasłem „Myślimy globalnie, sprzątam lokalnie”, której całkowity koszt wyniósł 20 000,00 zł, w tym 14 870,19 zł sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a pozostałą kwotę pokryto z budżetu gminy.

Rok 2023

Zorganizowano szereg wydarzeń i działań edukacyjnych, m.in.:

- Piknik ekologiczny;
- Zajęcia edukacyjne o segregacji odpadów;
- Konkursy, quizy i pogadanki w szkołach;
- Kampanie informacyjne w przedszkolach i szkołach.

Na bieżąco prowadzone jest rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji promujących selektywną zbiórkę odpadów komunalnych oraz zasad prawidłowej segregacji. Wykorzystywane są w tym celu m.in. ulotki, plakaty oraz lokalne kampanie edukacyjne.

Działania są finansowane ze środków WFOŚiGW oraz budżetu Gminy Będzino.

3.9. Zasoby przyrodnicze

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 13 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przyrody i krajobrazu.

Tabela 24. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przyrody i krajobrazu

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu			
Kierunek interwencji: Ochrona krajobrazu, różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów			
1.	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym	UG Będzino	↔
2.	Leczenie, pielęgnacja drzewostanów, nasadzenia drzew i krzewów oraz usuwanie roślinności inwazyjnej	UG Będzino, RDOŚ w Szczecinie, zarządzający obszarem	↑
3.	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Nadleśnictwa	↔
4.	Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnych lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników, torfowisk, podmokłości i cieków wodnych	Nadleśnictwa	↔
5.	Stały nadzór nad gospodarką leśną i sporządzanie dokumentacji urzędniowej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	Starostwo Powiatowe w Koszalinie	↔
6.	Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Nadleśnictwa	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
7.	Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych oraz elementów zazieleniających obszary zurbanizowane	UG Będzino, zarządcy dróg	↔
8.	Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej	Nadleśnictwa	↔
9.	Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa	↓
10.	Ochrona terenów narażonych na zanieczyszczenia przed nadmiernym wykorzystaniem turystycznym	UG Będzino	↔
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
11.	Programy ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe (organizowanie wycieczek, pikników konkursów, prelekcji o tematyce ekologicznej, akcji ekologicznych) oraz materiały informacyjno-edukacyjne	UG Będzino, placówki oświatowe	↔
12.	Doradztwo dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	Nadleśnictwa	↓
13.	Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Nadleśnictwa	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym

Zadanie realizowane jest w ramach bieżących działań Gminy związanych z prowadzeniem gospodarki przestrzennej. Przy sporządzaniu dokumentów planistycznych uwzględnia się zapisy wynikające z przepisów o ochronie przyrody, w tym dotyczące obszarów cennych przyrodniczo, siedlisk, korytarzy ekologicznych oraz krajobrazu.

2. Leczenie, pielęgnacja drzewostanów, nasadzenia drzew i krzewów oraz usuwanie roślinności inwazyjnej

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w latach 2022 - 2023 realizował następujące zadania:

1. Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski - inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków występujących w ich obrębie na potrzeby Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych. Zadanie finansowane z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIS) w kwocie 192 000,00 zł.
2. Rezerwat przyrody Warnie Bagno (2023 r.) - koszenie odrostów i nalotu drzew, zwłaszcza brzozy omszonej (*Betula pubescens*), z terenu siedliska 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe). Prace prowadzone na działce nr 366, obręb Smolne, gmina Będzino, na obszarze 10,91 ha. Zadanie finansowane przez RDOŚ w Szczecinie w kwocie 108 585,00 zł.

3. Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych

Nadleśnictwo Karnieszewice w ramach działalności statutowej dostosowuje metody oraz intensywność prac gospodarczych do specyfiki poszczególnych siedlisk. W siedliskach wilgotnych unika się stosowania ciężkiego sprzętu, natomiast w siedliskach cennych przyrodniczo ingerencja ograniczana jest do niezbędnego minimum. Istotnym elementem działań jest pozostawianie starodrzewów oraz drzew dziuplastych, które stanowią siedlisko dla wielu gatunków zwierząt i grzybów. Ponadto pozostawiane jest martwe drewno, odgrywające kluczową rolę w zachowaniu bioróżnorodności i będące siedliskiem dla licznych organizmów.

Nadleśnictwo Gościno realizuje zadania statutowe poprzez ochronę zasobów przyrodniczych, ukierunkowując działania gospodarcze w sposób minimalizujący ingerencję w środowisko naturalne.

4. Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnych lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników, torfowisk, podmokłości i cieków wodnych

Nadleśnictwo Karnieszewice, w trakcie prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna, realizuje działania mające na celu ochronę cennych ekosystemów leśnych. Jednym z kluczowych działań jest pozostawianie stref buforowych wokół cieków i zbiorników wodnych, co minimalizuje negatywny wpływ gospodarki leśnej na te wrażliwe środowiska.

5. Stały nadzór nad gospodarką leśną i sporządzanie dokumentacji urzędniowej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa

Inwentaryzacje Stanu Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa w gminie Będzino zostały opracowane w 2021 roku. Okres obowiązywania dokumentacji obejmuje lata od 01.01.2022 r. do 31.12.2031 r.

6. Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)

Nadleśnictwo Karnieszewice, w ramach realizacji zadań oraz bieżącej działalności, prowadzi prace związane z ochroną lasu, takie jak wykładanie pułapek feromonowych oraz sprzątanie terenów leśnych. Ponadto nadleśnictwo odpowiada za utrzymanie wież przeciwpożarowych oraz Punktów Alarmowo-Dyspozycyjnych (PAD).

Nadleśnictwo Gościno realizuje kompleksowe działania obejmujące teren całego nadleśnictwa, co uniemożliwia wyodrębnienie danych dotyczących kosztów oraz ilości zadań zrealizowanych wyłącznie na terenie gminy Będzino.

7. Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych oraz elementów zazieleniających obszary zurbanizowane

Zadanie realizowane jest na bieżąco przez odpowiednie służby gminne, które dbają o pielęgnację istniejących zadrzewień oraz wprowadzanie nowych nasadzeń w obszarach przydrożnych, śródpolnych i miejskich. Ponadto, podczas remontów i modernizacji dróg powiatowych, Powiatowy Zarząd Dróg (PZD) wprowadza zadrzewienia w miejscach przewidzianych w dokumentacji projektowej.

8. Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej

Nadleśnictwo Karnieszewice prowadzi działalność związaną z hodowlą lasu, obejmującą odpowiednie projektowanie oraz wykonanie odnowienia lasu, mające na celu poprawę struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów. Działania te są ukierunkowane na zwiększenie różnorodności genetycznej i biologicznej lasów.

9. Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi

W latach 2022 - 2023 Nadleśnictwa Karnieszewice i Gościno nie realizowały działań z zakresu zalesiania na terenie gminy Będzino.

10. Ochrona terenów narażonych na zanieczyszczenia przed nadmiernym wykorzystaniem turystycznym

Na terenie gminy nie stwierdzono istotnych zagrożeń związanych z ruchem turystycznym. W razie potrzeby podejmowane są bieżące działania ochronne, takie jak monitoring, oznakowanie czy akcje informacyjne.

11. Programy ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe (organizowanie wycieczek, pikników konkursów, prelekcji o tematyce ekologicznej, akcji ekologicznych) oraz materiały informacyjno-edukacyjne

Placówki oświatowe na terenie gminy Będzino aktywnie uczestniczą w kształtowaniu postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży, realizując programy, wydarzenia i akcje promujące ochronę środowiska.

W 2022 roku zrealizowano program edukacyjny „Myślimy globalnie i sprzątamy lokalnie”, współfinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie w kwocie 15 000,00 zł. Program był skierowany do uczniów oraz mieszkańców gminy i miał na celu podniesienie świadomości ekologicznej w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ich selektywnej zbiórki.

Dodatkowo, w Przedszkolu w Będzinie odbyło się przedstawienie teatralne o tematyce ekologicznej pt. „Brzydula”, które miało na celu przekazanie najmłodszym dzieciom podstawowych wartości związanych z ochroną przyrody.

Wiosną 2023 roku Gminny Ośrodek Kultury w Będzinie realizował projekt ekologiczny „EKO MALUCH”, dofinansowany z Fundacji ORLEN w ramach programu „Moje Miejsce na Ziemi”. Projekt był realizowany we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną oraz gminnymi szkołami i przedszkolami.

W ramach inicjatywy zorganizowano:

- zajęcia edukacyjne o tematyce ekologicznej;
- warsztaty rękodzielnicze;
- konkurs plastyczny;
- aktywności promujące ochronę środowiska.

Zwieńczeniem projektu było przedstawienie teatralne pt. „Eko Czerwony Kapturek”, zaprezentowane w Wiejskim Domu Kultury w Dobrzycy.

12. Doradztwo dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem

W latach 2022 - 2023 Nadleśnictwa Karnieszewice i Gościno nie prowadziły działań doradczych w tym zakresie na terenie gminy Będzino.

13. Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Nadleśnictwo Karnieszewice, w ramach bieżącej działalności, prowadzi zajęcia edukacyjne oraz uczestniczy w akcjach promocyjno-edukacyjnych.

Nadleśnictwo Gościno realizuje działania edukacyjne zgodnie z zainteresowaniem lokalnej społeczności. Zadania te są planowane do kontynuacji w kolejnych okresach sprawozdawczych.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 zadania środowiskowego w ramach obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 25. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków			
Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii			
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	UG Będzino, WIOŚ, przedsiębiorstwa, PSP, policja,	↔
2.	Doposażenie jednostek OSP	PSP	↔
3.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	sprawcy awarii, PSP	↔
4.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	RDOŚ w Szczecinie	↔
5.	Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych	ITD, policja, zarządcy dróg	↔
Kierunek interwencji: Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych			
6.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	policja, PSP, placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029

1. Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)

Na terenie gminy Będzino, zarówno w analizowanym okresie, jak i obecnie, nie funkcjonują zakłady zaliczane do Zakładów Zwiększonego Ryzyka, Zakładów Dużego Ryzyka ani inne podmioty mogące stanowić potencjalne źródło poważnych awarii. W związku z powyższym nie prowadzono kontroli tego typu zakładów, a realizacja działań w tym zakresie nie była wymagana.

2. Doposażenie jednostek OSP

W latach 2022 - 2023 Gmina Będzino konsekwentnie wspierała lokalne jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, przekazując środki finansowe zarówno z budżetu gminy, jak i w ramach pozyskanych dotacji zewnętrznych. Środki te zostały przeznaczone na doposażenie jednostek, realizację ich zadań statutowych oraz poprawę bezpieczeństwa i skuteczności działań ratowniczo-gaśniczych.

Rok 2022

- Sołectwo Będzino - przekazano dotację na cele statutowe dla OSP Będzino w wysokości 8 000,00 zł;
- Sołectwo Łekno - wsparcie dla OSP Będzino na cele statutowe w wysokości 1 000,00 zł;
- Sołectwo Mścice - przekazano środki dla OSP Mścice z przeznaczeniem na cele statutowe w kwocie 7 000,00 zł;
- Sołectwo Skrzyszewo - dofinansowanie na cele statutowe dla OSP Będzino w wysokości 1 000,00 zł.

Dodatkowo, z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej Gmina Będzino pozyskała dwie dotacje dla jednostek OSP z terenu gminy. W ramach tych środków zakupiono łącznie 19 kompletów ubrań specjalnych Fire Flex NOMEX NXT firmy Rosenbauer, w tym:

- OSP Będzino - 4 komplety;
- OSP Mścice - 5 kompletów;
- OSP Dobrzyca - 10 kompletów.

Łączny koszt zakupu wyniósł 105 555,45 zł, z czego z dofinansowania pokryto 98 318,00 zł.

Rok 2023

- Sołectwo Będzino - przekazano dotację na cele statutowe dla OSP Będzino w wysokości 8 000,00 zł;
- Sołectwo Dobiesławiec - dofinansowanie jubileuszu 75-lecia OSP Mścice w wysokości 300,00 zł;
- Sołectwo Skrzyszewo - dofinansowanie na cele statutowe dla OSP Będzino w wysokości 1 000,00 zł;
- Sołectwo Stośław - przekazano środki na cele statutowe dla OSP Mścice w wysokości 7 000,00 zł;
- Sołectwo Strzepowo - dofinansowanie na cele statutowe dla OSP Dobrzyca w kwocie 500,00 zł.

W 2023 roku Gmina Będzino ponownie otrzymała dofinansowanie z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, tym razem w wysokości 100 000,00 zł, które przeznaczono na:

- zakup 5 kompletów ubrań bojowych dla OSP Mścice;
- zakup specjalistycznego sprzętu dla OSP Będzino, tj. wyważacza do drzwi z pompą i wężem oraz przecinaka do pedałów.

Ponadto w 2023 roku zakupiono wóz strażacki dla OSP Będzino w kwocie 609 200,00 zł z budżetu gminy Będzino.

3. Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku

W analizowanym okresie nie wystąpiły na terenie gminy Będzino zdarzenia kwalifikujące się jako poważne awarie środowiskowe. Informacje w tym zakresie zawarto w opisie zadania nr 1.

4. Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie realizuje zadanie w ramach bieżącej działalności. W raportowanych latach nie odnotowano sytuacji ani okoliczności uzasadniających podjęcie tych działań, w związku z czym nie było potrzeby ich realizacji.

5. Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych

Zadanie jest realizowane w ramach bieżącej działalności przez Państwową Straż Pożarną oraz Policję, zgodnie z ich obowiązkami statutowymi.

6. Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii

Państwowa Straż Pożarna oraz Policja prowadzą działania edukacyjne dotyczące właściwego postępowania w sytuacjach zagrożeń środowiskowych i poważnych awarii. Organizowane są warsztaty, zajęcia lekcyjne oraz spotkania informacyjne w jednostkach oświatowych. Dodatkowo prowadzone są kampanie informacyjne w mediach społecznościowych i lokalnych. Podczas kontroli funkcjonariusze Policji przypominają o zasadach postępowania w sytuacjach kryzysowych i udzielają praktycznych wskazówek dotyczących bezpieczeństwa.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla gminy Będzino na lata 2022 - 2023 wyznaczył 86 zadań w 10 obszarach interwencji. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. Podjęto się realizacji 77 zadań. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Poniżej zestawiono ilość zadań wyznaczonych i zrealizowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów.

Tabela 26. Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska

Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/realizowanych	% realizacji POŚ
Ochrona klimatu i jakości powietrza	14	13	92,86
Zagrożenia hałasem	7	7	100,00
Promieniowanie elektro-magnetyczne	5	5	100,00
Gospodarowanie wodami	17	14	82,35
Gospodarka wodno-ściekowa	6	6	100,00
Zasoby geologiczne	4	2	50,00
Gleby	6	5	83,33
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	8	8	100,00
Zasoby przyrodnicze	13	11	84,62
Zagrożenia poważnymi awariami	6	6	100,00
RAZEM	86	77	89,53

źródło: opracowanie własne

Stopień realizacji zadań dla Gminy Będzino w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2023 r. wynosi 89,53 %

4.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2022 - 2023

W poniższej tabeli zestawiono łączne koszty poniesione na zadania, które opisano we wcześniejszym rozdziale.

Tabela 27. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2022 - 2023
		RAZEM [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Gmina Będzino	170 923,00
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	761 952,09
	Budżet Państwa	144 113,83
	Inne	234 930,00
	RAZEM	1 311 918,92
Zagrożenia hałasem	Gmina Będzino	2 100 309,37
	Rządowy Fundusz Polski Ład	6 101 662,45
	Powiatowy Zarząd Dróg w Koszalinie	146 345,08
	Nadleśnictwo Gościno	756 000,00
	Inne	15 000,00
	RAZEM	9 119 316,90
Promieniowanie elektro-magnetyczne	-	-
	RAZEM	-
Gospodarowanie wodami	Gmina Będzino	395 783,89
	RAZEM	395 783,89
Gospodarka wodno-ściekowa	Inne	3 407 778,00
	RAZEM	3 407 778,00
Zasoby geologiczne	-	-
	RAZEM	-
Gleby	-	-
	RAZEM	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	-	-
	RAZEM	-
Zasoby przyrodnicze	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	15 000,00
	Program Operacyjny Infrastruktury i Środowiska	192 000,00

	Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie	108 585,00
	RAZEM	315 585,00
Zagrożenia poważnymi awariami	Gmina Będzino	609 200,00
	Inne	205 555,45
	RAZEM	814 755,45
SUMA		15 365 138,16

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Będzino zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z wartością bazową ze stanem w latach 2022 - 2023.

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025
z perspektywą na lata 2026 - 2029” za lata 2022 - 2023*

Tabela 28. Wskaźniki monitoringu realizacji na terenie gminy Będzino w latach 2021-2023

Lp.	Wskaźnik	J.m.	Źródło pozyskania danych	Wartość bazowa [2021 r.]	2022	2023	Tendencja zmian w analizowanych latach
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza							
1.	Zanieczyszczenia dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie świętokrzyskiej	-	RWMŚ	BaP	Brak	Brak	
2.	Długość ścieżek rowerowych	km.	GUS	2,2	5,1	5,1	
3.	Działania informacyjno - edukacyjne	-	Gmina	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem							
4.	Drogi gminne ogółem	km	GUS	b.d.	99,5	99,5	
5.	Drogi gminne o nawierzchni twardej	km	GUS	b.d.	47,1	47,1	
6.	Drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej	km	GUS	b.d.	44,7	44,7	
7.	Drogi gminne o nawierzchni gruntowej	km	GUS	b.d.	52,4	52,4	
8.	Działania informacyjno - edukacyjne	-	Gmina Będzino	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne							
9.	Liczba punktów pomiarowych, w których zanotowano przekroczenia	szt.	WIOŚ	0	0	0	
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami							
10.	Działania informacyjno - edukacyjne	-	Gmina Będzino	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025
z perspektywą na lata 2026 - 2029” za lata 2022 - 2023*

Lp.	Wskaźnik	J.m.	Źródło pozyskania danych	Wartość bazowa [2021 r.]	2022	2023	Tendencja zmian w analizowanych latach
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa							
11.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	GUS	102,3	104,3	104,3	
12.	Korzystający z sieci wodociągowej ogółu ludności	%	GUS	94,5	94,6	94,6	
13.	Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej	km	GUS	40,2	40,2	40,2	
14.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej ogółu ludności	%	GUS	43,6	44,0	44,2	
15.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	GUS	85	90	209	
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne							
16.	Wydobycie surowców mineralnych	tys. t	PIG-PIB	0	0	0	
Obszar interwencji: Gleby							
17.	Działania informacyjno - edukacyjne	ha	Gmina Będzino	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów							
18.	Odpady komunalne zebrane selektywnie	Mg	Analiza stanu gospodarki	2 891,4030	2 859,9	2 806,91	
19.	Poziom recyklingu	%	Analiza stanu gospodarki	27,35	29,54	26,74	
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze							
20.	Powierzchnia obszarów chronionych	ha	GUS, RDOŚ	8 046,92	8 046,92	8 046,92	

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025
z perspektywą na lata 2026 - 2029” za lata 2022 - 2023*

Lp.	Wskaźnik	J.m.	Źródło pozyskania danych	Wartość bazowa [2021 r.]	2022	2023	Tendencja zmian w analizowanych latach
21.	Działania informacyjno - edukacyjne	ha	Gmina Będzino	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami							
22.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	WIOŚ	0	0	0	

źródło: opracowanie własne

Gdzie:

kolor zielony - poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika;

kolor czerwony - pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

Podsumowanie

Analizie poddano 86 zadań ujętych w ramach 10 obszarów interwencji. Zrealizowano 77 z nich, co daje wskaźnik realizacji Programu na poziomie 89,53 %, co należy uznać za bardzo dobry wynik mając na uwadze, że jest to pierwszy okres sprawozdawczy z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022 - 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029”.

Zadaniami niezrealizowanymi były:

1. Instalacja energooszczędnego oświetlenia w budynkach zarządzanych przez gminę;
2. Odbudowa wału przeciwpowodziowego nad rzeką Tymienicą; wał prawy w km 0+000- 2+187 oraz wał lewy w km 0+000- 1+918;
3. Odbudowa wałów przeciwpowodziowych nad kanałem R1-A; wał prawy w km 0+000- 4+000 i wał lewy w km 0+000-0++375;
4. Przeciwdziałanie zabudowie terenów zagrożonych powodzią lub masowymi ruchami ziemi;
5. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów poprzez prowadzenie systematycznych kontroli;
6. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż;
7. Monitoring jakości gleb;
8. Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi;
9. Doradztwo dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem.

Większość zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi). Wszystkie działania zaplanowane w Programie, zrealizowano w latach 2022 - 2023.

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2022 - 2023 wyniosły ponad 15 mln zł.

W latach 2022 - 2023 realizowano działania wynikające z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, rozwijając infrastrukturę transportową sprzyjającą ograniczaniu emisji, w tym ścieżki rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe. Przeprowadzono termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz modernizowano oświetlenie uliczne, instalując także odnawialne źródła energii. W ramach programu „Czyste Powietrze” wymieniono konwencjonalne źródła ciepła na niskoemisyjne, prowadzono kontrole spalania odpadów i rozbudowywano sieć gazową.

W zakresie ochrony przed hałasem prowadzono działania mające na celu ograniczenie emisji hałasu, ze szczególnym uwzględnieniem inwestycji drogowych i modernizacji infrastruktury. Realizowano budowę oraz przebudowę dróg gminnych i powiatowych, w tym nawierzchni bitumicznych, płyt ażurowych oraz chodników. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniano zapisy ograniczające ekspozycję na hałas, poprzez rozgraniczenie terenów i odpowiednie usytuowanie zabudowy.

Następnym obszarem interwencji była ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym w ramach, którego dokonywano oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwowano ich zmiany. Gromadzono i analizowano

dane nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszenia. Badania były prowadzone w jednym punkcie pomiarowym.

W obszarze gospodarowania wodami prowadzono regularne prace związane z udrażnianiem i konserwacją rowów melioracyjnych oraz utrzymaniem drożności wód. Mieszkańcy ograniczali zużycie wody, instalując zbiorniki na deszczówkę i recyrkulując wodę szarą. Prowadzono monitoring jakości wód powierzchniowych. Przeprowadzono kontrole ścieków oraz inwentaryzację i kontrolę zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni ścieków.

Kolejnym z obszarów była gospodarka wodno - ściekowa w ramach, której rozbudowywano sieć wodociągową i kanalizacyjną. Prowadzono modernizację ujęć i stacji uzdatniania wody oraz systemu zaopatrzenia w wodę. Regularnie monitorowano jakość i ilość wód, ścieków i odcieków. Rozpoczęto budowę sieci kanalizacji sanitarnej w kilku miejscowościach oraz planowano nową oczyszczalnię ścieków, rezygnując z wcześniejszych rozwiązań. Jednocześnie systematycznie wzrastała liczba przydomowych oczyszczalni ścieków, które były budowane przez mieszkańców.

W ramach gospodarowania zasobami geologicznymi nie prowadzono postępowań dotyczących niekoncesjonowanego wydobywania kopalin ani nie wydano koncesji na ich eksploatację. Złoża kopalin są na bieżąco uwzględniane w dokumentach planistycznych, aby zapewnić ich ochronę i racjonalne wykorzystanie. Po zakończeniu wydobywania tereny są rekultywowane zgodnie z obowiązującymi przepisami przez odpowiednie przedsiębiorstwa.

Obszar interwencji dotyczący gleby obejmuje regularne szkolenia rolników z zakresu ochrony roślin i nawożenia oraz promocję pakietów środowiskowych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego, a także upraw energetycznych na nieużytkach.

Następnym obszarem interwencji była gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu. Prowadzono system gospodarowania odpadami komunalnymi, a Gmina na bieżąco tworzyła sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

W gminie Będzino chroniono bioróżnorodność i krajobraz poprzez planowanie przestrzenne oraz pielęgnację lasów i zadrzewień. Regionalne służby prowadziły inwentaryzacje i prace ochronne, a nadleśnictwa minimalizowały ingerencję w środowisko i monitorowały zagrożenia. Turystyka nie zagrażała przyrodzie, a szkoły oraz instytucje realizowały działania edukacyjne promujące ochronę środowiska.

Ostatnim z obszarów były zagrożenia poważnymi awariami. W gminie Będzino nie funkcjonowały zakłady zwiększonego ryzyka, dlatego nie prowadzono kontroli dotyczących poważnych awarii. Gmina wspierała jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, przekazując środki na wyposażenie i realizację ich zadań. W latach 2022 - 2023 zakupiono m.in. ubrania ochronne oraz specjalistyczny sprzęt. Nie wystąpiły poważne awarie środowiskowe, a Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska nie musiała podejmować działań naprawczych.

W ramach wszystkich obszarów interwencji prowadzono edukację ekologiczną dla różnych grup wiekowych, obejmującą ochronę powietrza, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi w gospodarstwach domowych oraz gospodarkę odpadami komunalnymi.

Gmina wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie

pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, m.in. takich jak: Wojewódzki oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Rządowy Fundusz Polski Ład, czy Program Operacyjny Infrastruktury i Środowiska.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska i kontynuację realizacji wyznaczonych działań. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie dalszych celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy, jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino za lata 2022 - 2023 **ocenia się pozytywnie.**

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2023 r.)	11
Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Będzino w latach 2013 - 2023	12
Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Będzino	13
Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Będzino	14
Tabela 5. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Będzino	14
Tabela 6. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie gminy Będzino	19
Tabela 7. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Będzino	20
Tabela 8. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Będzino	22
Tabela 9 Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Będzino	24
Tabela 10. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Będzino	31
Tabela 11. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza	32
Tabela 12. Rozwój przyłączy gazowych w latach 2022 - 2023 na terenie gminy Będzino	35
Tabela 13. Wyniki monitoringu powietrza w strefie zachodniopomorskiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza	37
Tabela 14. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 - 2023 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	39
Tabela 15. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem ...	42
Tabela 16. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	45
Tabela 17. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami ..	48
Tabela 18. JCWP badane na terenie gminy Będzino w latach 2022 - 2023	51
Tabela 19. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa	53
Tabela 20. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie zasobami geologicznymi	55
Tabela 21. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby	56
Tabela 22. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	58
Tabela 23. Ilość i rodzaj odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Będzino ...	59
Tabela 24. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przyrody i krajobrazu	62
Tabela 25. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami	66
Tabela 26. Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska	69
Tabela 27. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska	70
Tabela 28. Wskaźniki monitoringu realizacji na terenie gminy Będzino w latach 2021-2023 ..	72

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Będzino na tle powiatu koszalińskiego	6
Rysunek 2. Obręby ewidencyjne tle gminy Będzino	7
Rysunek 3. Położenie Gminy Będzino na tle regionów fizycznogeograficznych.....	8
Rysunek 4. Układ głównych dróg na terenie gminy Będzino	10
Rysunek 5. Układ linii kolejowych na terenie gminy Będzino	10
Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.....	12
Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Będzino	15
Rysunek 8. Róża wiatrów gminy Będzino	16
Rysunek 9. Mapa glebowo-rolnicza gminy Będzino	18
Rysunek 10. JCWP na tle gminy Będzino.....	21
Rysunek 11. Gmina Będzino na tle JCWPd.....	22
Rysunek 12. Złoża zlokalizowane na terenie gminy Będzino	24
Rysunek 13. Natura 2000 na terenie gminy Będzino	27
Rysunek 14. Rezerwat przyrody i obszar chronionego krajobrazu na terenie gminy Będzino	29
Rysunek 15. Użytek ekologiczny na terenie gminy Będzino	30
Rysunek 16. Nadleśnictwo na terenie gminy Będzino.....	31
Rysunek 17. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM10 w województwie zachodniopomorskim w 2022 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2022 wykonanego przez IOŚ-PIB.....	38
Rysunek 18. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM10 w województwie zachodniopomorskim w 2023 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB.....	38
Rysunek 19. Stacje bazowe na terenie gminy Będzino.....	47

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153, poz.1436) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Z kolei na podstawie art.18 ust.3 w.w ustawy, po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu. Niniejszy Raport z wykonania programu ochrony środowiska obejmuje okres sprawozdawczy 2022-2023.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Będzino na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2022-2023 został przyjęty Uchwałą Nr LXIII/343/22 Rady Gminy w Będzinie z dnia 30 sierpnia 2022 roku. Program ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie zadań wraz z podniesionymi nakładami finansowymi oraz aktualna ocena stanu środowiska.